

คำตอบแทน คุณภาพการสอบบัญชี และการวางแผนภาษี

พิชญากร สามะบุตร

ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบัญชี

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2565

คำตอบแทน คุณภาพการสอบบัญชี และการวางแผนภาษี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบัญชี

สำนักบริหารและพัฒนาระบบราชการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

คำตอบแทน คุณภาพการสอบบัญชี และการวางแผนภาษี

พิชญากร สามะบุตร

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบัญชี

พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัตยา ตันจันทรพงศ์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยศ สัมฤทธิ์สกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศฐา วรณกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ประธานอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศฐา วรณกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.ญาณิน โอภาสพัฒนกิจ)

รองอธิการบดี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ชื่อเรื่อง	คำตอบแทน คุณภาพการสอบบัญชี และการวางแผนภาษี
ชื่อผู้เขียน	นางสาวพิชญากร สามะบุตร
ชื่อปริญญา	บัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัตยา ตันจันทร์พงศ์

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคำตอบแทน คุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษี ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ศึกษาจากรายงานประจำปีในระหว่างปี พ.ศ.2556-2560 จำนวน 864 ตัวอย่าง โดยคำตอบแทนวัดค่าจากคำตอบแทนคณะกรรมการ คำตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบและคำตอบแทนผู้บริหาร ส่วนคุณภาพการสอบบัญชีวัดจาก ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี ระยะเวลาในการให้บริการ การหมุนเวียนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี และการวางแผนภาษีวัดจากอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริง (ETR) อัตราส่วนภาษีต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) และอัตราส่วนภาษีต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า คำตอบแทนผู้บริหารและค่าธรรมเนียมสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบความสัมพันธ์เชิงลบของคำตอบแทนคณะกรรมการ ระยะเวลาในการให้บริการสอบบัญชีและการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : คำตอบแทน, คุณภาพการสอบบัญชี, การวางแผนภาษี

Title	COMPENSATION, AUDIT QUALITY AND TAX PLANNING
Author	Miss Pichayapohn Samaputra
Degree	Master of Accountancy in Accounting
Advisory Committee Chairperson	Assistant Professor Dr. Sathaya Thanjunpong

ABSTRACT

The purpose of this study is to study a relationship between compensation, audit quality and tax planning of listed companies in the Stock Exchange of Thailand (SET). The data were collected from annual reports during the year 2013-2017. The sample comprises of 864 samples. Compensation was measured from director compensation, audit committee compensation and executive compensation. Audit quality was measured from audit firm, audit tenure, auditor rotation and audit fees. Tax planning was measured by effective tax rate (ETR), the ratio of tax to cash flows from operating activities (TAX/CFO) and the ratio of tax to total assets (TAX/ASSET). The statistical devices employed in the analysis were Mean, Standard Deviation, Pearson's correlation coefficient, and Multiple Linear Regression analysis. The results of the study show that executive compensation and audit fees has a statistically significant positive relationship with tax planning. And director compensation, audit tenure and auditor rotation has a statistically significant negative relationship with tax planning.

Keywords : Compensation, Audit Quality, Tax Planning

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี เนื่องด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัตยา ตันจันทรพงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ข้าพเจ้าขอกราบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูงที่คอยช่วยเหลือและเสียสละเวลาให้คำแนะนำปรึกษาเป็นอย่างดีตลอดในช่วงระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ รวมถึงผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยศ สัมฤทธิ์สกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศร้าวรณกุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่กรุณาให้คำแนะนำในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอกราบขอพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.กัญธนา ดิษฐ์แก้ว ผู้ให้เกียรติเป็นประธานกรรมการในการสอบและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอันเป็นประโยชน์เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ขอขอบคุณ ครอบครัว เพื่อนและรุ่นน้องบัณฑิตทุกท่าน ที่ช่วยที่คอยให้การสนับสนุน ช่วยเหลือและให้คำแนะนำเป็นอย่างดีมาโดยตลอด รวมถึงเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ทุกท่านที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและประสานงานเรื่องต่างๆ จนกระทั่งข้าพเจ้าสำเร็จศึกษา

พิชญากร สามะบุตร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญรูปภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์.....	4
บทที่ 2 งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	5
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	5
แนวคิดเกี่ยวกับคำตอบแทน.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนภาษี.....	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
กรอบแนวคิดงานวิจัย.....	27
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	28
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	28

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	29
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	30
ตัวแบบในการวิจัย	34
การวิเคราะห์ข้อมูล	35
บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล.....	36
การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)	36
การวิเคราะห์ความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ (Correlation).....	42
การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis).....	51
บทที่ 5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	79
สรุปผล	79
อภิปรายผล.....	83
ข้อจำกัดของงานวิจัย	85
ข้อเสนอแนะในครั้งถัดไป.....	85
บรรณานุกรม.....	87
ประวัติผู้วิจัย.....	92

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพงานสอบบัญชี	15
ตารางที่ 1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพงานสอบบัญชี (ต่อ).....	16
ตารางที่ 2 ตารางแสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	29
ตารางที่ 3 ตารางแสดงกลุ่มตัวอย่าง.....	29
ตารางที่ 4 สรุปตัวแปรและการวัดค่าของตัวแปรที่เกี่ยวข้อง.....	32
ตารางที่ 4 สรุปตัวแปรและการวัดค่าของตัวแปรที่เกี่ยวข้อง (ต่อ).....	33
ตารางที่ 5 แบ่งประเภทของกลุ่มอุตสาหกรรม.....	36
ตารางที่ 6 ค่าสถิติพรรณนาของการวางแผนภาษี.....	37
ตารางที่ 7 ค่าสถิติพรรณนาของค่าตอบแทนคณะกรรมการ ค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบ และค่าตอบแทนผู้บริหาร.....	39
ตารางที่ 8 ค่าสถิติพรรณนาของคุณภาพการสอบบัญชี.....	40
ตารางที่ 9 ค่าสถิติพรรณนาของตัวแปรควบคุม.....	41
ตารางที่ 10 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation).....	46
ตารางที่ 11 Model Summary ตัวแปรตาม ETR.....	48
ตารางที่ 12 Model Summary ตัวแปรตาม TAX_CFO	48
ตารางที่ 13 Model Summary ตัวแปรตาม TAX_ASSET	49
ตารางที่ 14 ค่าTolerance และค่า Variance Inflation Factor (VIF) ของตัวแปรอิสระ และตัวแปร ควบคุม.....	50
ตารางที่ 15 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษี (ETR)	51
ตารางที่ 16 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษี (TAX_CFO)	55

ตารางที่ 17 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษี (TAX_ASSET)..... 59

ตารางที่ 18 สรุปความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ ตัวแปรตามและตัวแปรควบคุม 63

ตารางที่ 18 สรุปความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ ตัวแปรตามและตัวแปรควบคุม (ต่อ)..... 64

ตารางที่ 19 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย 64

ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษี (ETR) ของบริษัทที่ได้คะแนนการกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ 65

ตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษี (TAX/CFO) ของบริษัทที่ได้คะแนนการกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ..... 67

ตารางที่ 22 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษี (TAX/ASSET) ของบริษัทที่ได้คะแนนการกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ 69

ตารางที่ 23 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษี (ETR) ของบริษัทไม่ได้คะแนนการกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ 71

ตารางที่ 24 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษี (TAX/CFO) ของบริษัทไม่ได้คะแนนการกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ 73

ตารางที่ 25 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษี (TAX/ASSET) ของบริษัทไม่ได้คะแนนการกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ..... 75

ตารางที่ 26 สรุปความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ ตัวแปรตามและตัวแปรควบคุม เมื่อแบ่งตามคะแนน กำกับดูแลที่ดี 78

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย 27

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคปัจจุบันการบริหารงานของบริษัทต่างๆต้องเผชิญปัญหาความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ การเมือง สังคม นำมาซึ่งความเสี่ยงในการบริหารงานด้านต่างๆ และอาจก่อให้เกิดการทุจริตของข้อมูลทางบัญชีและการทุจริตของผู้บริหารภายในบริษัทได้ ในขณะเดียวกันสิ่งที่บริษัทขาดไม่ได้ คือความสำคัญในการขับเคลื่อนธุรกิจให้ไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จคือทรัพยากรมนุษย์ และมีความแบ่งแยกความเป็นเจ้าของกิจการ (ผู้ถือหุ้น) กับการมีอำนาจควบคุมและการบริหาร (ฝ่ายบริหาร) ตามทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) มาจากแนวคิดของ Jensen (1976) โดยผู้ถือหุ้นจะแต่งตั้งคณะกรรมการบริษัทที่มีความรู้ความสามารถรับผิดชอบในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมและเพื่อประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย คณะกรรมการบริษัทจะมอบอำนาจให้ตัวแทนบริหารงานโดยจ่ายค่าตอบแทนในการบริหารให้แก่ฝ่ายบริหาร ฝ่ายบริหารจะต้องทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย รายงานผลการดำเนินงาน ฐานะการเงินของบริษัทพร้อมทั้งส่งมอบผลประโยชน์ให้ผู้ถือหุ้นหากผลประโยชน์และวัตถุประสงค์ของผู้ถือหุ้นกับผู้บริหารไม่สอดคล้องกันจะทำให้เกิดปัญหาตัวแทน และในการควบคุมผลการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร และต้องอาศัยกลไกในการลดปัญหาตัวแทนระหว่างผู้ถือหุ้นกับฝ่ายบริหารที่จะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ถือหุ้น คือ การให้ผลตอบแทนแก่ฝ่ายบริหาร ในรูปของค่าตอบแทนซึ่งเป็นตัวเงิน ตามทฤษฎีการบัญชีเชิงบวก (Positive Accounting Theory) การกำหนดค่าตอบแทนวัดจากผลงานและประสิทธิภาพของผลการดำเนินงาน เพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการปฏิบัติงานและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานเพื่อสร้างประโยชน์สูงสุดให้แก่บริษัทและผู้ถือหุ้น

ภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนในการดำเนินธุรกิจ เป็นค่าใช้จ่ายจำนวนมากที่ภาคธุรกิจจะต้องจ่ายให้แก่รัฐบาล ดังนั้นฝ่ายบริหารจึงได้มีการวางแผนภาษีเพื่อลดต้นทุนทางภาษีให้ได้มากที่สุด โดยการวางแผนใช้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ทางภาษีตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อนำมาลดหย่อนค่าใช้จ่ายทางภาษีที่เกิดขึ้นทำให้เสียภาษีน้อยลง และยังเป็น การช่วยลดต้นทุนในการบริหาร ซึ่งเป็นการเตรียมการตัดสินใจเพื่อแผนการปฏิบัติที่เกี่ยวกับภาษีอากรให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามเงื่อนไข หลักเกณฑ์ วิธีการและข้อบังคับตามกฎหมายภาษีอากร และยักรวมถึงการหลบหลีกภาษี

(Tax Avoidance) เพื่อให้ค่าใช้จ่ายทางภาษีลดลง โดยใช้วิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือการอาศัยช่องโหว่ของกฎหมาย เนื่องจากฝ่ายบริหารเกิดแรงกดดันที่จะต้องแสดงตัวเลขกำไรทางบัญชีให้เป็นไปตามที่เป้าหมาย ซึ่งงานวิจัยของ Desai and Dharmapala (2006) และ Rego and Wilson (2008) พบว่าเมื่อค่าตอบแทนกำหนดจากผลการดำเนินงานจะส่งผลให้เกิดการวางแผนภาษีมากขึ้น และยังมีแรงกดดันจากหน่วยงานกำกับดูแลกิจการที่จะต้องรายงานข้อมูลฐานะการเงินและผลการดำเนินงานสู่สาธารณะ ให้กับผู้ถือหุ้น นักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียเพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานและแสดงฐานะการเงิน และงบการเงินดังกล่าวถูกกำหนดให้ต้องมีการตรวจสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและแสดงความเห็นในรายงาน เพื่อให้ข้อมูลในงบการเงินนั้นถูกต้องตามมาตรฐานบัญชีเชื่อถือได้และผู้ใช้งบการเงินสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ นอกจากนี้เหตุผลด้านความเชื่อมั่นและการสร้างความน่าเชื่อถือของบริษัทแล้วการตรวจสอบบัญชียังช่วยลดการเกิดปัญหาตัวแทนได้ (วันสิริประเสริฐทรัพย์, 2564; สมศักดิ์ จินตวัฒน์กุล, 2554) เพราะการตรวจสอบบัญชีจะประเมินความเสี่ยงของธุรกิจและช่วยลดความผิดพลาดในการดำเนินธุรกิจได้อีกด้วย รวมไปถึงการตรวจสอบระบบบัญชีและระบบภาษี หากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประเมินพบความเสี่ยงที่สำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อระบบการเงินมีความผิดพลาดหรือเกิดการเสียภาษีไม่ถูกต้องตามที่ควรจะเป็น ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจะรายงานให้แก้ไขหรือปรับปรุงงบการเงิน และการจะพบความผิดพลาดหรือเกิดการเสียภาษีไม่ถูกต้องขึ้นอยู่กับคุณภาพการสอบบัญชีด้วย ซึ่งงานวิจัยในอดีตยังไม่สามารถสรุปทิศทางของผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีที่มีต่อการวางแผนภาษีได้ชัดเจน จากประเด็นดังกล่าว งานวิจัยนี้จึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ของการจ่ายค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนกับการวางแผนภาษี
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษี
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับวางแผนภาษีของกลุ่มที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ได้คะแนนดีเลิศ
4. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับวางแผนภาษีของกลุ่มที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ไม่ได้คะแนนดีเลิศ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างของบริษัทที่ได้คะแนนการกำกับดูแลที่ดีที่สุดเลิศและบริษัทที่ไม่ได้คะแนนการกำกับดูแลที่ดีที่สุดส่งผลต่อการวางแผนภาษีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
3. ทำให้นักลงทุนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตัดสินใจการลงทุนและประยุกต์ใช้กับบริษัทของตนเอง นำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแล โครงสร้างค่าตอบแทนอย่างเหมาะสมเพื่อสามารถจูงใจให้บริหารงานเป็นไปตามเป้าหมาย และเพิ่มคุณภาพสอบบัญชีให้บริษัทเพื่อลดการวางแผนภาษีที่อาจเกิดขึ้น
4. หน่วยงานกำกับดูแลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายส่งเสริมให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการหลีกเลี่ยงภาษี

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับค่าตอบแทน คุณภาพการสอบบัญชีและการวางแผนภาษี ประกอบด้วย ค่าตอบแทนคณะกรรมการ ค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบ ค่าตอบแทนผู้บริหาร ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี ระยะเวลาให้บริการสอบบัญชี การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี คะแนนการกำกับดูแล และข้อมูลรายงานทางการเงินจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี จากเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเว็บไซต์ของบริษัท

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาปี พ.ศ.2556-2560 มีบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จำนวน 766 บริษัท (ข้อมูล ณ วันที่ 12 พฤศจิกายน 2561)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ยกเว้น 1) บริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน ได้แก่ ธุรกิจธนาคาร การเงิน และ ประกันภัย เนื่องจากมีลักษณะโครงสร้างทางการเงิน โครงสร้างการดำเนินงาน ข้อบังคับ กฎหมายที่ใช้ในการควบคุมการดำเนินงานต่างจากกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การกำกับดูแลมีความแตกต่างจากกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น 2) กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และบริษัทที่อยู่ในกลุ่มที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูการดำเนินงาน 3) กลุ่มหลักทรัพย์ในตลาดเอ็ม เอ ไอ เพราะว่ามีขนาดกิจการที่แตกต่างจากกลุ่มบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

นิยามศัพท์

ค่าตอบแทน (Compensation) หมายถึง ค่าตอบแทนหรือค่าชดเชยที่บริษัทจ่ายให้แก่ คณะกรรมการ ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานและพนักงานทุกคนเพื่อตอบแทนการทำงาน ตามความสามารถ หน้าที่ความรับผิดชอบ และสามารถจูงใจให้มีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

คุณภาพการสอบบัญชี (Audit Quality) หมายถึง การที่ผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบรายงานทางการเงิน โดยปฏิบัติตามจรรยาบรรณทางวิชาชีพ มีความเป็นอิสระ เที่ยงธรรม ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ปริมาณการตรวจสอบเพียงพอและปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังและมีความสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ

การวางแผนภาษี (Tax Planning) หมายถึง การวางแผนทางภาษีเพื่อเกิดการเสียภาษีอย่างถูกต้องและทำให้ค่าใช้จ่ายทางภาษีลดลงจากการเลือกนโยบายในการดำเนินธุรกิจ หรือวิธีปฏิบัติทางบัญชีที่ส่งผลทำให้ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลลดลง และรวมไปถึงการหลบหลีกภาษีที่อาศัยช่องโหว่ทางกฎหมาย

บทที่ 2

งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความสัมพันธ์ของค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในบทนี้จะสรุปแนวคิดและทฤษฎีที่สำคัญ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาสมมติฐานที่ต้องการของงานวิจัยนี้

1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
2. แนวคิดเกี่ยวกับค่าตอบแทน
3. แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี
4. แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนภาษี
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดงานวิจัย

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีตัวแทนและทฤษฎีการบัญชีเชิงบวก เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ของค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในทฤษฎีตัวแทนผู้บริหารกับผู้ถือหุ้นต้องการที่จะหาผลประโยชน์ให้กับตนเองให้ได้มากที่สุดอาจทำให้เกิดปัญหาตัวแทนได้ และในสมมติฐานของทฤษฎีการบัญชีเชิงบวก ผู้บริหารจะทำการตัดสินใจเลือกใช้นโยบายการบัญชีเพื่อประโยชน์ส่วนตนให้ได้มากที่สุดโดยไม่ได้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายเนื่องจากผู้บริหารได้รับค่าตอบแทนตามผลการดำเนินงาน ซึ่งการสอบบัญชีที่มีคุณภาพจะช่วยแก้ปัญหาค่าตอบแทนได้ สามารถลดข้อผิดพลาดในการจัดทำงบการเงินและสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้มีส่วนได้เสีย (วันสิริ ประเสริฐทรัพย์, 2564; สมศักดิ์ จินตวัฒน์กุล, 2554)

ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory)

ทฤษฎีตัวแทน โดย Jensen and Meckling (1976) เป็นทฤษฎีที่บอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสองฝ่ายที่ทำข้อตกลงร่วมกัน โดยที่บุคคลฝ่ายหนึ่งคือ ตัวแทน (Agent) ตกลงที่จะทำ

การในฐานะที่เป็นตัวแทนให้กับอีกฝ่ายหนึ่งที่เรียกว่า ตัวการ (Principal) โดยที่ตัวแทนจะต้องได้รับการแต่งตั้งขึ้นอย่างเต็มใจและรับค่าตอบแทนอย่างเหมาะสม แต่ละฝ่ายย่อมมีแรงจูงใจที่จะตัดสินใจที่จะก่อให้เกิดผลประโยชน์ส่วนตัว และอาจจะเกิดความขัดแย้งกันในผลประโยชน์เมื่อแต่ละฝ่ายแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง สมมติฐานเบื้องหลังทฤษฎีนี้คือเจ้าของบริษัทหรือผู้ถือหุ้นกับผู้บริหารต่างมีความขัดแย้งทางด้านผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน ผู้บริหารก็จะกระทำการที่ก่อประโยชน์ให้กับตนเองสูงสุด โดยไม่สนใจว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้นหรือไม่

ปัญหาความขัดแย้งระหว่างตัวการและตัวแทน (Agency Problems) ตามการศึกษาของ McColgan (2001) สามารถแยกสาเหตุการเกิดปัญหาได้ดังนี้

1. Moral Hazard คือ ปัญหาที่ตัวการไม่มั่นใจว่าตัวแทนนั้นได้ปฏิบัติงานอย่างเต็มประสิทธิภาพหรือไม่ อาจเกิดจากผู้บริหารที่เป็นตัวแทนนั้นบริหารงานโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น และมีโอกาสที่จะสามารถบิดเบือนข้อมูลทางการเงินได้
2. Earnings Retention คือ ปัญหาความขัดแย้งที่เกี่ยวข้องกับขนาดของกิจการ ผู้บริหารจะขยายขนาดของกิจการโดยการจัดหาแหล่งเงินทุนภายใน(กำไรสะสม) มากกว่าจะหาแหล่งเงินทุนภายนอก เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกตรวจสอบจากภายนอก ซึ่งการใช้โครงสร้างเงินทุนดังกล่าวส่งผลให้ผู้ถือหุ้นได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนลดลง ผู้ถือหุ้นต้องการที่จะหาแหล่งเงินทุนจากภายนอกมากกว่าภายในเพื่อเพิ่มผลตอบแทนจากการลงทุน
3. Time Horizon คือ ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดจากระยะเวลา ผู้ถือหุ้นให้ความสำคัญของกระแสเงินสดในอนาคต แต่ผู้บริหารจะให้ความสำคัญแคใน ช่วงที่ตนเองนั้นบริหารอยู่ ลงทุนระยะสั้นเพื่อให้ได้ผลประโยชน์เร็วที่สุด
4. Risk Aversion คือ ปัญหาความขัดแย้งของความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการ คือผู้บริหารจะหลีกเลี่ยงความเสี่ยงด้านการลงทุน เพราะผู้บริหารไม่มีส่วนได้เสียในกรณีที่ค่าตอบแทนไม่ได้ขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานของบริษัท ผู้บริหารได้รับเพียงผลตอบแทนที่เป็นเงินเดือนเท่านั้น โดยเงินเดือนจะเป็นจำนวนที่คงที่ แต่ผู้ถือหุ้นต้องการให้ผู้บริหารตัดสินใจลงทุนเนื่องจากผลตอบแทนการลงทุนสูงกว่าซึ่งจะเพิ่มผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้น ดังนั้นผู้บริหารย่อมเลือกการลงทุนที่มีความเสี่ยงต่ำ เพราะผู้บริหารจะไม่ได้รับประโยชน์เพิ่มเติมจาก

ผลตอบแทนจากการลงทุน และการลงทุนที่มีผลตอบแทนสูงย่อมจะมีความเสี่ยงสูงด้วย และหากบริหารงานผิดพลาดก็มีผลกระทบต่อตำแหน่งหน้าที่งาน

ทฤษฎีการบัญชีเชิงบวก (Positive Accounting Theory)

ทฤษฎีการบัญชีเชิงบวก (Positive Accounting Theory) ของ Watts and Zimmerman (1978) เป็นการอธิบายและคาดการณ์วิธีปฏิบัติทางบัญชีประกอบด้วย 3 สมมติฐานคือ

1. สมมติฐานการบัญชีผลประโยชน์หรือสมมติฐานการให้ผลตอบแทน (Bonus Plan Hypothesis) สมมติฐานนี้มีแนวคิดที่ว่า ผู้บริหารที่มีผลตอบแทนอิงกับผลการดำเนินงาน รายงานทางการเงินจะเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลการดำเนินงานของผู้บริหารโดยจะมีเกณฑ์อ้างอิงการจ่ายค่าตอบแทนระบุไว้ในสัญญาค่าตอบแทน ผู้บริหารจึงมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดแรงจูงใจที่จะใช้แนวทางปฏิบัติทางบัญชีที่จะให้ผลประโยชน์แก่ตนเองมากที่สุด อาจจะเป็นการเร่งการรับรู้ผลกำไรในอนาคตเข้ามาเป็นปัจจุบัน ถ้าพิจารณาแล้วว่าผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามที่คาดหวังหรือยังห่างจากประมาณการ ซึ่งผู้บริหารจะไม่ได้รับผลตอบแทนและหากนโยบายการจ่ายค่าตอบแทนไม่ได้มีการปรับยืดหลักเดิม และถ้าแนวโน้มที่กำไรจะสูงกว่าเกณฑ์ที่จะได้รับผลตอบแทน ผู้บริหารก็จะเก็บส่วนที่เกินนั้นไว้ในรูปของการตั้งสำรองต่าง ๆ หรือรายการรอดตัดบัญชี แต่ถ้าแนวโน้มที่กำไรจะต่ำกว่าเกณฑ์ที่จะได้รับผลตอบแทน ผู้บริหารก็จะใช้วิธีการทำการล้างบาง (Big Bath) วิธีนี้ผู้บริหารจะรับรู้ผลขาดทุนต่าง ๆ เท่าที่เป็นไปได้ เพื่อให้ปีต่อมามีกำไรเพิ่มขึ้น และผู้บริหารก็จะได้รับค่าตอบแทนที่สูงขึ้น

2. สมมติฐานอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนหรือสมมติฐานข้อตกลงในสัญญาหนี้ (Debt Covenant Hypothesis) สมมติฐานนี้มาจากเงื่อนไขข้อตกลงของสัญญากู้เงิน โดยทั่วไปจะกำหนดให้บริษัทต้องมีอัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราความสามารถในการชำระหนี้ และเงื่อนไขอื่น ๆ ที่ผู้ให้กู้ได้ระบุไว้ในสัญญา เพื่อเป็นการตรวจสอบเพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขของสัญญากู้เงินโดยใช้ตัวเลขทางบัญชี จากสมมติฐานนี้ผู้บริหารจะมีแนวโน้มที่จะเลือกแนวทางปฏิบัติทางบัญชีที่ช่วยลดโอกาสที่จะฝ่าฝืนเงื่อนไขของสัญญา พยายามรักษาอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนจึงมีการเร่งรับรู้รายได้หรือผลกำไรในอนาคตเข้ามาเป็นปัจจุบัน เพราะเมื่อกิจการมียอดรายได้สูงขึ้นหรือมีผลกำไรสูงขึ้น เมื่อผู้ให้กู้ตรวจสอบเรื่องนี้ก็จะไม่น่าสงสัย หากผู้ให้กู้พบว่าฝ่าฝืนเงื่อนไขของสัญญาอาจจะถูกผู้ให้กู้แทรกแซงการบริหารงานหรือพิจารณาการกู้ใหม่ส่งผลให้ต้นทุนทางการเงินเพิ่มขึ้น

3. สมมติฐานต้นทุนทางการเมือง (Political Cost Hypothesis) สมมติฐานเมื่อบริษัทต้องเผชิญต้นทุนทางการเมือง คือ ค่าใช้จ่ายหรือค่าเสียโอกาสที่บริษัทจะต้องจ่ายให้กับรัฐบาล รัฐบาลจะให้ความสนใจกับบริษัทที่มีขนาดใหญ่ ผลกำไรสูงผิดปกติหรือธุรกิจที่รัฐบาลมองว่าเกิดผลกระทบต่อสังคมและความเสี่ยงทางด้านกฎหมาย มากกว่าบริษัทขนาดเล็กและผลประกอบการที่มีกำไรไม่มาก เมื่อรัฐบาลมีการออกกฎหมาย กฎเกณฑ์ หรือระเบียบต่าง ๆ ที่บังคับให้ต้องปฏิบัติตาม หรือเมื่อไรที่จะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางการเมือง ผู้บริหารจะมีแนวโน้มที่จะเลือกแนวทางปฏิบัติทางบัญชีที่ช่วยลดความเสี่ยงทางด้านการเมือง ไม่เป็นที่สนใจของรัฐบาลโดยเลือกวิธีการบัญชีที่แสดงผลกำไรต่ำหรือเลือกใช้วิธีปฏิบัติทางบัญชีที่เหมือนกับเกณฑ์ทางภาษี

แนวคิดเกี่ยวกับค่าตอบแทน

ค่าตอบแทน (Compensation)

ค่าตอบแทน หมายถึง ค่าตอบแทนหรือค่าชดเชยที่บริษัทจ่ายให้แก่ คณะกรรมการ ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานและพนักงานทุกคนเพื่อตอบแทนการทำงาน ตามความสามารถ หน้าที่ความรับผิดชอบ และสามารถจูงใจให้มีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

การกำหนดค่าตอบแทนต้องคำนึงประสิทธิภาพการทำงานและลักษณะความสัมพันธ์ของกรรมการกับบริษัทในการประเมินค่าตอบแทนในแต่ละปี การให้ค่าตอบแทนผู้บริหารเป็นวิธีหนึ่งในการแก้ปัญหาตัวแทน ซึ่งเป็นผลตอบแทนจากการดำเนินงานของผู้บริหาร และเป็นแรงจูงใจให้ผู้บริหารปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัท รูปแบบการจ่ายค่าตอบแทนควรจะกำหนดเพื่อสร้างแรงจูงใจให้กรรมการบริษัทและผู้บริหาร ทุ่มเทศความรู้ ความสามารถในการกำกับดูแลและบริหารจัดการบริษัทที่มีคุณภาพตามต้องการ และควรมีการเปิดเผยนโยบายในการจ่ายค่าตอบแทน คณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงที่แสดงถึงภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ

ในการพิจารณาค่าตอบแทนของผู้บริหาร ควรพิจารณาตามความเหมาะสมและพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ ด้วยความเป็นธรรมและรักษาผลประโยชน์ให้กับกิจการ

ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวด 5 ความรับผิดชอบต่อของคณะกรรมการ ระบุว่าคณะกรรมการมีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลกิจการเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัท คณะกรรมการมีความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้ถือหุ้นและเป็นอิสระต่อฝ่ายจัดการ การกำหนดค่าตอบแทนกรรมการเป็นเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์

ของคณะกรรมการโดยตรง กรรมการจึงไม่ควรอนุมัติค่าตอบแทนกรรมการเอง คณะกรรมการต้องจัดให้มีกระบวนการกำหนดค่าตอบแทนที่โปร่งใสและขอความเห็นชอบจากผู้ถือหุ้น โครงสร้างของค่าตอบแทนกรรมการควรเหมาะสมและเพียงพอ สามารถจูงใจและรักษากรรมการที่มีคุณภาพตามที่ต้องการ คณะกรรมการควรจัดให้มีคณะกรรมการชุดย่อยเพื่อพิจารณาค่าตอบแทน และสมาชิกส่วนใหญ่ควรเป็นกรรมการอิสระ ส่วนประธานควรเป็นกรรมการอิสระ โดยคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนทำหน้าที่พิจารณาหลักเกณฑ์การจ่ายและรูปแบบค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหารระดับสูงเพื่อเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการ โดยคณะกรรมการเป็นผู้อนุมัติค่าตอบแทนผู้บริหารระดับสูง ส่วนค่าตอบแทนของกรรมการ คณะกรรมการจะต้องนำเสนอที่ประชุมผู้ถือหุ้นให้เป็นผู้อนุมัติ ซึ่งควรเป็นไปตามหลักการและนโยบายที่คณะกรรมการกำหนดภายในกรอบที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นและเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัท โดยระดับค่าตอบแทนที่เป็นเงินเดือน โบนัส และค่าตอบแทนจูงใจในระยะยาวควรสอดคล้องกับผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารแต่ละคน และต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ผู้ถือหุ้นได้รับ รวมถึงความยั่งยืนของบริษัท (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2560)

ค่าตอบแทนคณะกรรมการ (Director Compensation) ค่าตอบแทนที่จ่ายให้แก่คณะกรรมการบริษัท โดยพิจารณาจากหน้าที่ความรับผิดชอบและการทำงานของกรรมการ ต้องได้รับการอนุมัติจากผู้ถือหุ้น ให้คณะกรรมการพิจารณาถึงประเภทค่าตอบแทน แนวทางและวิธีการจ่ายค่าตอบแทน ผลประโยชน์อื่นและจำนวนค่าตอบแทนและผลประโยชน์อื่น ๆ สำหรับคณะกรรมการบริษัท และผู้บริหารระดับสูง ให้เหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบ สอดคล้องกับผลการดำเนินงานของบริษัท และผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารระดับสูง

ค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee Compensation) ค่าตอบแทนที่จ่ายให้แก่คณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) ที่ทำหน้าที่สอบทานรายงานทางการเงิน ระบบควบคุมภายใน รวมทั้งให้มีการเปิดเผยข้อมูลรายการเกี่ยวข้องให้ครบถ้วน โดยต้องมีคุณสมบัติความเป็นอิสระตามเกณฑ์ขั้นต่ำตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ฯ การจ่ายค่าตอบแทนให้แก่กรรมการโดยทั่วไปพิจารณาตามภาระหน้าที่และความรับผิดชอบ และต้องได้รับการอนุมัติจากผู้ถือหุ้น

ค่าตอบแทนผู้บริหาร (Executive Compensation) ค่าตอบแทนที่จ่ายให้แก่ผู้บริหารทุกราย คือ กรรมการผู้จัดการ และผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหาร สี่ลำดับแรกต่อจากกรรมการผู้จัดการลง

มา และผู้บริหารรายที่สี่ทุกราย และให้หมายความรวมถึงตำแหน่งระดับบริหารในสายงานบัญชี หรือ การเงินที่เป็นระดับผู้จัดการฝ่ายขึ้นไปหรือเทียบเท่า โดยจะกำหนดค่าตอบแทนแก่ผู้บริหารให้เหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบ สอดคล้องกับการดำเนินงานของบริษัท และเพื่อให้มีการบริหารจัดการและเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใสและมีความน่าเชื่อถือ บริษัทควรเปิดเผยข้อมูลค่าตอบแทนแก่ผู้บริหาร ที่มีการจ่ายค่าตอบแทนตามผลการดำเนินงาน เหมาะสมกับรูปแบบขององค์กร เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้บริหาร สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย

การกำหนดค่าตอบแทนของคณะกรรมการ

คณะกรรมการควรมีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ และความเป็นอิสระในการตัดสินใจเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัทและผู้ถือหุ้นโดยรวม คณะกรรมการควรจัดให้มีระบบแบ่งแยกบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่าง คณะกรรมการและฝ่ายจัดการที่ชัดเจน และดูแลให้บริษัทมีระบบงานที่ให้ความเชื่อมั่นได้ว่ากิจกรรมต่าง ๆ ของบริษัทได้ดำเนินไปในลักษณะที่ถูกต้องตามกฎหมายและมีจริยธรรม

คณะกรรมการควรประกอบด้วยกรรมการที่มีคุณสมบัติหลากหลาย ทั้งในด้านทักษะ ประสบการณ์ ความสามารถเฉพาะด้านที่เป็นเฉพาะด้านที่เป็นประโยชน์กับบริษัท รวมถึงการอุทิศเวลาและความพยายามในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อเสริมสร้างให้บริษัทมีคณะกรรมการที่เข้มแข็ง

การกำหนดค่าตอบแทนของคณะกรรมการเป็นเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์ของคณะกรรมการโดยตรง คณะกรรมการจึงไม่ควรอนุมัติค่าตอบแทนของตนเอง คณะกรรมการควรจัดให้มีกระบวนการกำหนดค่าตอบแทนที่โปร่งใสและขอความเห็นชอบจากจากผู้ถือหุ้น ระดับและองค์ประกอบของค่าตอบแทนของกรรมการควรเหมาะสมและเพียงพอที่จะจูงใจและรักษาคณะกรรมการที่มีคุณภาพตามที่ต้องการ แต่ควรหลีกเลี่ยงการจ่ายที่เกินสมควร โดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ได้กำหนดแนวปฏิบัติที่ดีเรื่องค่าตอบแทนไว้ดังนี้

ค่าตอบแทนของคณะกรรมการควรจัดให้อยู่ในลักษณะที่เปรียบเทียบได้กับระดับที่ปฏิบัติอยู่ในอุตสาหกรรม ประสบการณ์ ภาระหน้าที่ ขอบเขตของบทบาทและความรับผิดชอบ (Accountability and Responsibility) รวมถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากกรรมการแต่ละคน กรรมการที่ได้รับมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น เช่น เป็นสมาชิกของคณะกรรมการชุดย่อยควรได้รับค่าตอบแทนเพิ่มที่เหมาะสมด้วย

ค่าตอบแทนของคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงควรเป็นไปตามหลักการและนโยบายที่คณะกรรมการกำหนดภายในกรอบที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น และเพื่อประโยชน์สูงสุดของ

บริษัท โดยระดับค่าตอบแทนที่เป็นเงินเดือน โบนัส และผลตอบแทนจูงใจควรสอดคล้องกับผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารแต่ละคนและต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ผู้ถือหุ้นได้รับ

กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารทั้งหมดหรือคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนควรเป็นผู้ประเมินผลกรรมการผู้จัดการเป็นประจำทุกปีเพื่อนำไปใช้ในการพิจารณากำหนดค่าตอบแทนของกรรมการผู้จัดการ โดยใช้บรรทัดฐานที่ได้ตกลงกันล่วงหน้ากับกรรมการผู้จัดการตามเกณฑ์ที่เป็นรูปธรรม ซึ่งรวมผลถึงผลปฏิบัติงานทางการเงิน ผลงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ในระยะยาว การพัฒนาผู้บริหาร ฯลฯ ผลประเมินข้างต้นควรเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประธานกรรมการหรือกรรมการอาวุโสควรเป็นผู้สื่อสารผลการพิจารณาให้กรรมการผู้จัดการทราบ

ในส่วนของการเปิดเผยค่าตอบแทนของคณะกรรมการ หลักการของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเสนอว่า คณะกรรมการควรเปิดเผยนโยบายการจ่ายค่าตอบแทนของกรรมการและผู้บริหารระดับสูงที่สะท้อนภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการแต่ละคน รวมทั้งรูปแบบหรือลักษณะของค่าตอบแทนด้วย ทั้งนี้จำนวนเงินค่าตอบแทนที่เปิดเผยควรรวมถึงค่าตอบแทนที่กรรมการแต่ละคนได้รับจากการเป็นกรรมการของบริษัทย่อยด้วย

เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีและข้อเสนอแนะที่ได้รับ สมาคมส่งเสริมโดยกำหนดองค์ประกอบของค่าตอบแทนของกรรมการ โดยกำหนดองค์ประกอบของค่าตอบแทนของกรรมการโดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ค่าตอบแทนประจำ (Retainer Fee) ค่าตอบแทนประจำที่จ่ายให้กับกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร (Non-Executive Director) เป็นรายเดือนไม่ว่าจะมีการประชุมคณะกรรมการหรือไม่ก็ตาม โดยในการกำหนดระดับของค่าตอบแทนประจำ ควรคำนึงถึงปัจจัย 3 ประการด้วยกัน ได้แก่ แนวปฏิบัติในอุตสาหกรรม ผลประกอบการและขนาดธุรกิจ และความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของกรรมการที่ต้องสรรหาหรือภาวะความต้องการของบริษัทนั้น ๆ ในขณะนั้น โดยจะต้องพิจารณาทั้ง 3 ประการประกอบกันเพื่อให้บริษัทสามารถจูงใจกรรมการที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับความจำเป็นของบริษัทมาเป็นกรรมการได้

2. ค่าเบี้ยประชุม (Attendance Fee) ค่าเบี้ยประชุมเป็นค่าตอบแทนที่จ่ายให้กับกรรมการที่เข้าร่วมประชุมในแต่ละครั้งโดยจ่ายให้เฉพาะกรรมการที่เข้าร่วมประชุมเท่านั้น

2.1 ค่าเบี้ยประชุมอนุกรรมการอนุกรรมการชุดต่าง ๆ ควรได้รับค่าเบี้ยประชุมจากการเข้าร่วมประชุมคณะอนุกรรมการด้วย โดยอาจกำหนดอัตราค่าดอกเบี้ยประชุมของคณะอนุกรรมการไว้ในระดับต่ำกว่าหรือเท่ากับคณะกรรมการชุดใหญ่ เนื่องจากขอบเขตหน้าที่ของคณะอนุกรรมการมีจำกัดกว่าคณะกรรมการโดยรวม

2.2 ค่าเบี้ยประชุมประธานกรรมการและประธานอนุกรรมการประธานกรรมการและประธานคณะอนุกรรมการชุดต่างควรได้รับค่าเบี้ยประชุมในอัตราส่วนที่สูงกว่ากรรมการและอนุกรรมการคนอื่น ๆ โดยควรกำหนดไว้เป็นนโยบายที่ชัดเจนและมีการเปิดเผยให้เป็นที่ทราบโดยทั่วไป

2.3 ระดับของค่าเบี้ยประชุมกรรมการระดับของค่าเบี้ยประชุมกรรมการ เมื่อคิดเป็นมูลค่าโดยรวมแล้ว ไม่ควรสูงกว่าค่าตอบแทนประจำ อย่างไรก็ตาม ควรอยู่ในระดับที่เหมาะสมและเพียงพอที่จะทำให้กรรมการจำกัดจำนวนบริษัทที่จะดำรงตำแหน่งกรรมการเท่าที่มั่นใจว่า จะสามารถอุทิศเวลาในการเข้าร่วมประชุมและทำหน้าที่ของกรรมการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ค่าตอบแทนตามผลการดำเนินงาน (Incentive Fee) ค่าตอบแทนตามผลการดำเนินงานเป็นค่าตอบแทนพิเศษที่จ่ายให้กรรมการปีละครั้ง โดยเชื่อมโยงกับมูลค่าที่สร้างให้กับผู้ถือหุ้น เช่น ผลกำไรของบริษัท หรือ เงินปันผลที่จ่ายให้กับผู้ถือหุ้น เป็นต้น ซึ่งค่าตอบแทนในส่วนนี้ไม่ควรจะอยู่ในระดับสูงจนเกินควร

ทั้งนี้ในการพิจารณากำหนดนโยบายค่าตอบแทนให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการและบริษัทในการกำหนดสัดส่วนของค่าตอบแทนแต่ละประเภทให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของบริษัท โดยมีข้อเสนอแนะว่า สำหรับบริษัทที่ไม่สามารถจ่ายค่าตอบแทนใน 2 ประเภทแรก คือ ค่าตอบแทนประจำและค่าเบี้ยประชุมในอัตราที่สูงได้ ก็อาจพิจารณาให้นำหนักกับค่าตอบแทนที่เชื่อมโยงกับผลการดำเนินงานในสัดส่วนที่สูงขึ้น อันจะทำให้เกิดความเป็นธรรมกับผู้ถือหุ้นด้วย (สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย, 2549)

แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี

คุณภาพการสอบบัญชี (Audit Quality)

สภาวิชาชีพบัญชี ได้ให้ความหมายการสอบบัญชีว่าเป็นการตรวจสอบสมุดบัญชี เอกสารประกอบการลงบัญชี และหลักฐานอื่น ๆ โดยผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี ตามแนวทางปฏิบัติงานที่

วิชาชีพได้กำหนดเป็นมาตรฐานไว้เพื่อให้ผู้สอบบัญชีจะสามารถวินิจฉัย และแสดงความเห็นได้ว่างบการเงินที่กิจการจัดทำขึ้นขัดกับข้อเท็จจริง อันเป็นสาระสำคัญและเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปเพียงใด ผู้สอบบัญชีเพียงแต่แสดงความเห็นต่อบการเงินเท่านั้นไม่ได้รับประกันความถูกต้องของบรรดางบการเงินต่าง ๆ ในการปฏิบัติการตรวจสอบ หากผู้สอบบัญชีตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปแล้ว ผู้สอบบัญชีย่อมต้องตรวจสอบพบข้อบกพร่องอันพึงปรากฏ จากการตรวจสอบตามมาตรฐานฯ ผลงานชิ้นสุดท้ายของผู้สอบบัญชีคือ การแสดงความเห็นต่อรายงานทางการเงิน ในปัจจุบันประกอบด้วย การแสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข การแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข การแสดงความเห็นงบการเงินไม่ถูกต้อง และการไม่แสดงความเห็น

วัตถุประสงค์ของการสอบบัญชี ตามมาตรฐานการสอบบัญชี ฉบับที่ 200 เรื่องวัตถุประสงค์โดยรวมของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี กำหนดวัตถุประสงค์ของการสอบบัญชีดังนี้ “การตรวจสอบงบการเงินมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มระดับความเชื่อมั่นของผู้ใช้งบการเงินที่มีต่อบการเงิน การบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวเกิดขึ้นได้โดยการแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชีว่างบการเงินได้จัดทำขึ้นในสาระสำคัญตามแม่บทการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องหรือไม่” มาตรฐานการสอบบัญชีได้กำหนดว่า ผู้สอบบัญชีต้องวางแผนและปฏิบัติงานตรวจสอบโดยใช้การสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ โดยตระหนักว่าอาจมีสถานการณ์ที่ทำให้งบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ และผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็นอิสระในงานตรวจสอบงบการเงิน

DeAngelo (1981) ให้ความหมายว่า คุณภาพงานสอบบัญชี คือ ความน่าจะเป็นของผู้สอบบัญชีที่สามารถตรวจหาข้อผิดพลาดของงบการเงิน และการรายงานข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นได้

Watkins et al. (2004) ให้ความหมายของคุณภาพงานสอบบัญชี 2 มุมมองด้วยกัน คือ ชื่อเสียงของผู้สอบบัญชี และความสามารถในการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี ชื่อเสียงของผู้สอบบัญชีนั้นเกิดจากการประเมินของผู้ที่ใช้งบการเงิน โดยวัดได้จากการรับรู้ถึงความสามารถ และความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี ซึ่งความสามารถและความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชื่อนั้นนำมาซึ่งคุณภาพงานรายงานทางการเงิน ส่วนของความสามารถในการตรวจสอบของผู้สอบบัญชื่อนั้นวัดได้จากการที่รายงานทางการเงินนั้นสามารถบอกสถานการณ์ปัจจุบันของบริษัทได้ และลดความไม่เท่าเทียมกันของข้อมูลระหว่างผู้บริหารและผู้ใช้งบการเงินอื่น ๆ

จารุมนต์ ศรีสันต์ (2550) ให้ความหมายคุณภาพการสอบบัญชี หมายถึง การตรวจสอบความถูกต้องในส่วนที่เป็นสาระสำคัญทางด้านภาษีอากร และการรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีที่แสดงในงบการเงิน และผลการดำเนินงานตามหลักการทั่วไป เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่าผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประภัสสร สมอออน (2559) ให้ความหมายคุณภาพการสอบบัญชี หมายถึง รายงานของผู้สอบบัญชีที่แสดงถึงผลการดำเนินงานหรือรายงานทางการเงินในลักษณะของการเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าต่อผู้ใช้รายงานทางการเงินโดยปราศจากข้อผิดพลาดที่เกิดจากความเสี่ยงในการสอบบัญชี

จากคำนิยามคุณภาพการสอบบัญชี สรุปได้ คือ การที่ผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบรายงานทางการเงิน โดยปฏิบัติตามจรรยาบรรณทางวิชาชีพ มีความเป็นอิสระ เที่ยงธรรม ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ปริมาณการตรวจสอบเพียงพอและปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังและมีความสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ

คุณภาพงานสอบบัญชีเป็นสิ่งที่ยากต่อการวัด และยังคงเป็นสิ่งที่นักวิจัยยังคง มีการโต้แย้งกัน งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพงานสอบบัญชีในอดีต เชื่อว่ามีหลายปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชี ซึ่งสามารถแบ่งเครื่องมือในการวัดคุณภาพงานสอบบัญชีได้เป็น 2 ประเภทคือ การวัดทางตรง และการวัดทางอ้อม

การวัดคุณภาพงานสอบบัญชีทางตรง คือการที่รายงานทางการเงินนั้นเป็นไปตามที่มาตรฐานกำหนดไว้ การควบคุมคุณภาพการรายงาน ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชี

สำหรับเครื่องมือวัดทางอ้อม ได้แก่ ขนาดของบริษัทสอบบัญชี ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ค่าธรรมเนียมการให้บริการอื่นนอกเหนือจากการสอบบัญชี ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอบบัญชีและผู้บริหาร ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชี ความเชี่ยวชาญการสอบบัญชี และชื่อเสียงของผู้สอบบัญชี

ตารางที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพงานสอบบัญชี (ต่อ)

ผู้วิจัย(ปี)	คุณลักษณะของผู้สอบบัญชี	ประสิทธิภาพการทำงานของสอบบัญชี	จรรยาบรรณวิชาชีพ	ความเห็นของผู้สอบบัญชี	ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี	การหมุนเวียนสอบบัญชี	ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี	ขั้นตอนการสอบบัญชี	ระยะเวลาให้บริการสอบบัญชี	คณะกรรมการ	การควบคุมภายใน
กาญจนา สุขศาลา,อัจฉรา ชนากลาง (2562)	✓										
วรกมล ปิ่นทอง และ สุภา ทองคง (2565)	✓	✓									

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี และได้เลือกปัจจัยที่สามารถวัดคุณภาพของการสอบบัญชีในงานวิจัยครั้งนี้ คือ ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี ระยะเวลาในการให้บริการ การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี และค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี เนื่องจากเป็นข้อมูลที่เปิดเผยในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี ส่วนปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีที่ไม่ได้เลือกเพราะมีข้อจำกัดในการเก็บข้อมูลไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วน

ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี

งานวิจัยส่วนใหญ่จะแบ่งประเภทของสำนักงานสอบบัญชีโดยใช้ขนาดของสำนักงานสอบบัญชีเป็นตัววัด โดยจะแบ่งประเภทเป็น 2 ประเภท คือ สำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ หรือ Big4 ประกอบไปด้วย บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิภาค โซบับัญชี จำกัด (KPMG), บริษัท ดี ลอยท์ ทัช โรแมนติก โซบับัญชี จำกัด (Deloitte), บริษัท ไพรซ์วอเตอร์เฮาส์ คูเปอร์ส เอเชียเอส จำกัด (PWC) และบริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด (EY) และสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่สำนักงานขนาดใหญ่ หรือ Non-Big4 งานวิจัยหลายงานที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี พบว่าสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่มีคุณภาพการสอบบัญชีที่สูงกว่า (DeAngelo, 1981)

ระยะเวลาในการให้บริการ(Audit Tenure)

งานวิจัยในอดีตเชื่อว่ายิ่งระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมากเท่าไร ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตกับลูกค้าจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดมากขึ้น และความสนิทสนมนั้นจะส่งผลให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีความเป็นอิสระในการตรวจสอบน้อยลง (Menon and Williams, 2004) แต่งานวิจัยของ Rahmina and Agoes (2014) พบว่าคุณภาพการตรวจสอบบัญชีอาจวัดได้จากระยะเวลาในการให้บริการ คือถ้าผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้ตรวจสอบเป็นระยะเวลานาน จะทำให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีความรู้ ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญในบริษัทที่ให้บริการ จะทำให้คุณภาพการตรวจสอบบัญชีเพิ่มขึ้น

การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี(Auditor Rotation)

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) ได้มีการกำหนดให้มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เพื่อเพิ่มความโปร่งใสและความเชื่อมั่นในรายงานทางการเงินของกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (public-interest entities) โดยมีข้อกำหนดให้สับเปลี่ยนหมุนเวียนผู้สอบบัญชีทุก 7 ปี เพื่อลดปัญหาเรื่องความคุ้นเคยที่อาจเกิดขึ้นเนื่องจากปฏิบัติงานตรวจสอบต่อเนื่องเป็นเวลาหลายปี เมื่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับลูกค้าสอบบัญชี กรรมการ ผู้บริหาร หรือพนักงานของบริษัทลูกค้า ทำให้การปฏิบัติงานตรวจสอบขาดความเป็นอิสระ (Chen et al., 2008) อาจก่อให้เกิดให้เกิดปัญหาตามมา ส่งผลต่อคุณภาพของการตรวจสอบและคุณภาพของงบการเงิน โดยหมุนเวียนผู้สอบบัญชีระดับหุ้นส่วน (Audit Partner) เป็นการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตคนใหม่ โดยเลือกจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตคนอื่นภายในสำนักงานเดียวกันกับสำนักงานสอบบัญชีเดิม วิธีนี้ได้มีการยอมรับและดำเนินการไปแล้วในหลายๆประเทศ (Deis Jr and Giroux, 1996)

ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี (Audit fees)

ค่าธรรมเนียมในการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความน่าจะเป็นในการตกแต่งงบการเงิน หมายความว่า ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีสูงส่งผลให้คุณภาพการสอบบัญชีสูงไปด้วย (Hoitash et al., 2007) เพราะผู้สอบบัญชีจะมีความระมัดระวังในการปฏิบัติงานสอบบัญชีมากขึ้นอีกด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดค่าธรรมเนียมสอบบัญชี มี 2 แบบ คือ The Audit-Risk Perspective และ The Demand-Based Perspective (Shilo Lifschutz et al., 2010) ค่าธรรมเนียมสอบบัญชีตามแนวคิด The Audit-Risk Perspective มาจากการประเมินความเสี่ยงตามแผนการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี และแนวคิด The Demand-Based Perspective มาจากความต้องการคุณภาพการสอบบัญชีของกิจการที่ถูกตรวจสอบ ซึ่งทั้ง 2 แนวคิดนี้ ส่งผลต่อปริมาณงานของผู้สอบบัญชี (Audit Efforts) ดังนั้นชั่วโมงในการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีก็จะเพิ่มมากขึ้นด้วยจำนวนชั่วโมงในการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับค่าธรรมเนียมสอบบัญชี (Deis Jr and Giroux, 1996)

แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนภาษี

การวางแผนภาษี (Tax Planning)

การวางแผนภาษี คือ การเตรียมการเพื่อเสียภาษีอย่างถูกต้อง ครบถ้วนตามกฎหมาย โดยการรู้จักวางแผนใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อนำมาลดหย่อนค่าใช้จ่ายทางภาษีที่เกิดขึ้นทำให้เสียภาษีน้อยลง และยังเป็น การช่วยลดต้นทุนในการบริหารซึ่งเป็นการเตรียมการตัดสินใจเพื่อแผนการปฏิบัติที่เกี่ยวกับภาษีอากรให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามเงื่อนไข หลักเกณฑ์ วิธีการ และข้อบังคับตามกฎหมายภาษีอากร โดยจะต้องมีการเสียภาษีให้น้อยที่สุดและทันเวลา ยังรวมถึงการบริหารจัดการภาษีอากร (Tax Management) และการหลบหลีกภาษี (Tax Avoidance) ที่อาศัยช่องโหว่ทางกฎหมาย หรือการบริหารงานเพื่อให้เสียภาษีน้อยลงหรือไม่ต้องเสียภาษี (สัทยา ต้นจันทร์ พงศ์, 2557)

การวางแผนภาษีมี่ความจำเป็นที่จะต้องให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ ชำนาญ ทั้งในด้านกฎหมาย ด้านบัญชี และด้านการเงิน เนื่องจากการวางแผนภาษีก่อนข้างยุ่งยาก ต้องกระทำอย่างละเอียดรอบคอบ และจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการเป็นอย่างดี เพื่อได้รับประโยชน์สูงสุดจากการวางแผนภาษี สามารถสรุปกลยุทธ์ในการวางแผนภาษีได้ดังนี้

1. ผู้วางแผนภาษีจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในประมวลรัษฎากรเป็นอย่างดี และคอยติดตามข้อมูลใหม่อยู่เสมอ เนื่องจากประมวลรัษฎากรเป็นกฎหมายที่มีการปรับปรุงแก้ไข ข้อกำหนดหรือเงื่อนไขต่าง ๆ ตลอด ผู้วางแผนภาษีควรติดตามข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ รวมถึงศึกษาข้อมูล

ในอดีตที่ผ่านมาและประมวลกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น คำวินิจฉัยกรมสรรพากร คำพิพากษาศาลฎีกา ข้อหาหรือต่าง ๆ และประมวลแพ่งและพาณิชย์ เป็นต้น

2. นอกจากความรู้ความเข้าใจในด้านกฎหมายแล้ว ผู้วางแผนควรมีความรู้ความเข้าใจในด้านบัญชีด้วย เนื่องจากบางครั้งต้องใช้ความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีมาช่วยในการวางแผนภาษี เช่น การบันทึกรายรับรายจ่าย ควรใช้เกณฑ์เงินสด หรือเกณฑ์สิทธิจะก่อให้เกิดประโยชน์ทางภาษีมากกว่ากัน เป็นต้น

3. ผู้วางแผนภาษีต้องมีความเข้าใจในแต่ละรูปแบบของการประกอบกิจการ เช่น บริษัทจดทะเบียน กิจการเจ้าของคนเดียว กิจการร่วมค้า และห้างหุ้นส่วน ฯ เป็นต้น ซึ่งแต่ละรูปแบบจะมีหลักเกณฑ์ หรือข้อกำหนดต่าง ๆ ในทางภาษีที่แตกต่างกัน

4. ผู้วางแผนภาษีต้องศึกษาถึงการใช้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ในทางภาษี และมีความเข้าใจเป็นอย่างดี เช่น การใช้สิทธิประโยชน์จากการได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากรัฐบาล เพื่อได้รับการยกเว้นการเสียภาษี การใช้ประโยชน์จากอนุสัญญาภาษีซ้อนระหว่างประเทศ เพื่อขจัดการเสียภาษีซ้ำซ้อน เป็นต้น

5. ผู้วางแผนภาษีควรกระทำการวางแผนภาษีอย่างถูกต้องตามกฎหมาย รอบคอบ โปร่งใส และพร้อมรับการตรวจสอบจากกรมสรรพากร เพราะหากกระทำการไม่ถูกต้อง เมื่อได้รับการตรวจสอบอาจทำให้ได้รับการลงโทษ และเสียเบี้ยปรับเป็นจำนวนมาก

การวางแผนภาษียังรวมถึงการหลบหลีกภาษีที่กระทำเพื่อให้ค่าใช้จ่ายทางภาษีลดลง โดยใช้วิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือการอาศัยช่องโหว่ของกฎหมาย แล้วมีผลทำให้ค่าใช้จ่ายทางภาษีลดลงหรือไม่ต้องเสียภาษี โดยการวางแผนภาษีดังกล่าวจะส่งผลต่อกำไรทางบัญชี สามารถแบ่งตัววัดค่าการวางแผนภาษีออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การวางแผนภาษีที่ทำให้กำไรทางภาษีลดลงแต่ไม่กระทบกับกำไรทางบัญชี (Book-Tax Nonconforming Tax Planning) วิธีนี้มีประโยชน์ทำให้ค่าใช้จ่ายภาษีลดลง กำไรสุทธิทางการบัญชีเพิ่มขึ้น และทำให้กระแสเงินสดเพิ่มขึ้น โดยไม่มีต้นทุนที่เป็นผลจากการรายงานกำไรทางบัญชีต่ำเกิดขึ้น งานวิจัยในอดีตที่วัดค่าการวางแผนภาษีสลับแบบนี้วัดค่าโดย อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (Effective Tax Rate หรือ ETR) คำนวณจากอัตราค่าใช้จ่ายภาษีต่อกำไรทางบัญชีก่อนหักภาษี การคำนวณค่า ETR จากค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ แสดงถึงกำไรทางบัญชีและกำไรทางภาษีระหว่างผล

แตกต่างกันและชั่วคราว หมายความว่า การวางแผนภาษีนั้นทำให้เกิดการเลื่อนการเสียภาษีออกไปหรือเลื่อนให้เร็วขึ้น เพื่อต้องการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษี

2. การวางแผนภาษีที่ทำให้กำไรทางบัญชีและกำไรทางภาษีลดลง (Book-Tax Conforming Tax Planning) วิธีนี้จะมีข้อเสีย คือ มีต้นทุนที่เป็นผลมาจากการรายงานกำไรทางบัญชีต่ำเกิดขึ้น บริษัทที่มีแรงจูงใจในการวางแผนภาษีแบบนี้ต่อเมื่อประโยชน์ที่ได้จากการประหยัดภาษีมากกว่าต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนภาษีที่เกิดขึ้น

2.1 อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) ใช้ค่ากระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานเป็นฐานในการคำนวณนั้น ทำให้ไม่ได้รับผลกระทบจากการบริหารกำไรที่ใช้เกณฑ์คงค้างทางบัญชี (Zimmerman, 1983)

2.2 อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) ใช้สินทรัพย์รวมเป็นฐานในการคำนวณเป็นการวิเคราะห์ถึงความสามารถของบริษัทในการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ (ธัญพร ตันติยวงศ์, 2552)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนกับการวางแผนภาษี

ค่าตอบแทนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษี

Rego and Wilson (2008) ศึกษาระดับค่าตอบแทนผู้บริหาร รายงานการหลบหนีภาษีที่กระทบกับผลการดำเนินงานในอนาคต การศึกษาพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการรายงานหลบหนีภาษีและระดับค่าตอบแทนผู้บริหาร และไม่มีหลักฐานใดที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการค่าตอบแทนผู้บริหารและการรายงานการหลบหนีภาษีที่จะส่งผลเสียต่อมูลค่ากิจการในอนาคต

Desai and Dharmapala (2006) ศึกษาถึงการหลีกเลี่ยงภาษี แรงจูงใจผู้บริหารและโครงสร้างการกำกับดูแล พบว่าปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการหลีกเลี่ยงภาษี คือผู้บริหาร และการกำกับดูแลก็เป็นหนึ่งปัจจัยของความสัมพันธ์ดังกล่าว สำหรับบริษัทที่มีการกำกับดูแลที่ดี การจูงใจผู้บริหารโดยให้ผลตอบแทนมีความสัมพันธ์กับการหลีกเลี่ยงภาษีเพิ่มขึ้น กล่าวได้ว่า เมื่อผู้บริหารมีค่าตอบแทนที่เพิ่มขึ้นก็จะเป็นแรงจูงใจให้หลีกเลี่ยงภาษีมากขึ้นด้วย

คำตอบแทนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษี

Mulyadi and Anwar (2015) ได้ศึกษาการกำกับดูแลกิจการ การจัดการกำไรและการจัดการภาษี โดยศึกษาโครงสร้างกรรมการ จำนวนคณะกรรมการ จำนวนคณะกรรมการอิสระและการเปิดเผยข้อมูลคำตอบแทนคณะกรรมการ ผลการวิจัยพบว่าจำนวนคณะกรรมการส่งผลต่ออัตราภาษีที่แท้จริงลดลง ประสิทธิภาพในการบริหารบริษัทดีขึ้น และพบว่าคำตอบแทนกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการจัดการภาษี

Halioui et al. (2016) ศึกษาผลกระทบของโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการ คำตอบแทน CEO ต่อการหลีกเลี่ยงภาษีของบริษัทจดทะเบียนใน NASDAQ 100 ในช่วงปี 2008-2012 พบว่าความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญระหว่างขนาดคณะกรรมการ คำตอบแทน CEO Stock Options และการหลีกเลี่ยงภาษี โดยวัดจากค่า ETR และพบความสัมพันธ์เชิงบวกของผู้บริหารสูงสุดกับประธานกรรมการในคนเดียวกัน (CEO Duality) ค่าใช้จ่ายทางภาษีและการหลีกเลี่ยงภาษี

Huang et al. (2018) ศึกษาผลกระทบของนโยบายคำตอบแทนของระบบเศรษฐกิจของระบบเศรษฐกิจตลาดเกิดใหม่ จากบริษัทจดทะเบียนในประเทศจีนในช่วงปี 2006-2012 จำนวน 958 ตัวอย่าง พบว่าบริษัทจ่ายคำตอบแทนเป็นเงินสดให้กับผู้บริหารสูงซึ่งมีความสัมพันธ์กับการหลีกเลี่ยงภาษีที่ลดลง

Jihene and Moez (2019) ศึกษาคำตอบแทน CEO กับการหลีกเลี่ยงภาษี และศึกษาการกำกับดูแลกิจการที่ดีและคุณภาพการสอบบัญชี ของบริษัทในสาธารณรัฐตูนิเซีย จำนวน 67 บริษัท ในช่วงปี 2013-2016 จากการศึกษาพบว่าคำตอบแทน CEO มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการหลีกเลี่ยงภาษีกับบริษัทที่มีคุณภาพการสอบบัญชีที่ดี

สมศักดิ์ ประถมศรีเมฆ และคณะ. (2559) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง(ETR) โดยปัจจัยที่ศึกษา ได้แก่ ขนาดกิจการ คำตอบแทนผู้บริหาร คำตอบแทนคณะกรรมการ ตรวจสอบ คำตอบแทนพนักงาน และความรู้ความสามารถด้านการเงินของผู้บริหารและกรรมการ ผลที่ได้คือ ขนาดและคำตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงลบกับ ETR ส่วนคำตอบแทนผู้บริหาร คำตอบแทนพนักงานและความรู้ความสามารถด้านการเงินของผู้บริหารและกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ETR

คำตอบแทนไม่มีความสัมพันธ์หรือไม่สามารถสรุปทิศทางความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษี

Kurnia et al. (2019) ศึกษาผลกระทบคำตอบแทนผู้บริหาร กรรมการอิสระและคุณภาพการสอบบัญชีกับการหลีกเลี่ยงภาษี เก็บข้อมูลจากกลุ่มบริษัทเหมืองแร่ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซีย (IDX) ในปี 2011-2017 จำนวน 8 บริษัท ระยะเวลาการศึกษา 7 ปี รวมทั้งหมด 56 ตัวอย่าง พบว่าคำตอบแทนผู้บริหาร กรรมการอิสระไม่มีผลกระทบกับการหลีกเลี่ยงภาษี แต่คุณภาพการสอบบัญชีมีผลเชิงลบกับการหลีกเลี่ยงภาษี

Ardillah and Prasetyo (2021) ศึกษาคำตอบแทนผู้บริหาร คุณลักษณะของผู้บริหาร คณะกรรมการตรวจสอบและคุณภาพการสอบบัญชี กับการหลีกเลี่ยงภาษี เก็บข้อมูลจากกลุ่มบริษัทเหมืองแร่ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ประเทศอินโดนีเซีย ในปี 2016-2018 รวมทั้งหมด 35 ตัวอย่าง พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารผลกระทบเชิงบวกกับการหลีกเลี่ยงภาษี ส่วนคำตอบแทนผู้บริหาร คณะกรรมการตรวจสอบและคุณภาพการสอบบัญชี ไม่พบผลกระทบกับการหลีกเลี่ยงภาษี

คณะกรรมการบริษัท มีหน้าที่รับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้ถือหุ้น กำหนดนโยบายหรือให้ความเห็นชอบในวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ เป้าหมาย แผนธุรกิจ งบประมาณของบริษัท และควบคุมการทำงานของผู้บริหาร ซึ่งจะต้องมีคณะกรรมการที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านบัญชีหรือการเงิน และคำตอบแทนของกรรมการที่เชี่ยวชาญมีคำตอบแทนที่สูง ส่งผลให้มีการวางแผนภาษีที่มากขึ้น จึงตั้งสมมติฐานในการศึกษา ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 : คำตอบแทนคณะกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษี

คณะกรรมการตรวจสอบ มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลระบบการควบคุมภายในและบริหารความเสี่ยง ติดตามการทำงานของฝ่ายบริหารและดูแลความถูกต้อง และความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงินและระบบควบคุมภายในและตรวจสอบภายใน ช่วยดูแลให้บริษัทปฏิบัติตามกฎหมายและข้อกำหนดต่าง ๆ ดังนั้นคำตอบแทนของคณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาตามภาระหน้าที่และความรับผิดชอบ

สมมติฐานที่ 2 : คำตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษี

การจ่ายค่าตอบแทนผู้บริหาร เป็นแรงจูงใจที่จะให้ผู้บริหารได้รับค่าตอบแทนนั้นทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพแต่ผู้บริหารอาจจะเกิดแรงกดดันที่จะต้องแสดงตัวเลขข้อมูลทางการเงินให้เป็นไปตามที่เป้าหมาย จากการศึกษางานวิจัยพบว่าหากผู้บริหารมีค่าตอบแทนที่สูง จะทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะหลบหลีกภาษี จึงตั้งสมมติฐานในการศึกษา ดังนี้

สมมติฐานที่ 3 : ค่าตอบแทนผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษี

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษี

คุณภาพการสอบบัญชีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษี

Hakim and Omri (2015) ได้ทำการศึกษาถึงผลกระทบของคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในการจัดการภาษี กลุ่มตัวอย่าง 45 บริษัทในสาธารณรัฐตูนีเซีย ที่มีรอบบัญชีระหว่างปี ค.ศ. 2001-2010 ได้ศึกษาคุณภาพการสอบบัญชีด้านความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานสอบ โดยวัดจากระยะเวลาสอบบัญชี ขนาดสำนักงานสอบบัญชี ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญเฉพาะอุตสาหกรรม ผลการวิจัยพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างคุณภาพการสอบบัญชีกับการจัดการภาษี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังพบความสัมพันธ์เชิงลบกับตัวแปรควบคุมทางด้านขนาดของกิจการ และอัตราหนี้สิน กับการจัดการภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คุณภาพการสอบบัญชีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษี

Kanagaretnam et al. (2016) ศึกษากลุ่มตัวอย่างจาก 31 ประเทศ ถึงคุณภาพการสอบบัญชีกับการหลบหลีกภาษี พบว่าคุณภาพการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการหลบหลีกภาษี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่มีกฎหมายคุ้มครองนักลงทุนและการมีดำเนินคดีกับผู้สอบบัญชี

Suyono (2018) ศึกษาคุณภาพการสอบบัญชีและอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์กับการหลบหลีกภาษี ของบริษัทอุตสาหกรรมการผลิตในตลาดหลักทรัพย์สาธารณรัฐอินโดนีเซีย จำนวน 76 บริษัท ระหว่างปี ค.ศ. 2012-2016 จำนวน 380 ตัวอย่าง พบว่าคุณภาพการสอบบัญชีและอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ส่งผลกระทบต่อผลการหลบหลีกภาษี

คุณภาพการสอบบัญชีไม่มีความสัมพันธ์หรือไม่สามารถสรุปทิศทางความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษี

Lestari and Nedya (2019) ศึกษาผลกระทบคุณภาพการสอบบัญชี กับการหลบหลีกภาษี บริษัทอุตสาหกรรมการผลิตในตลาดหลักทรัพย์สาธารณรัฐอินโดนีเซีย กลุ่มตัวอย่าง 312 ตัวอย่าง ระหว่างปี ค.ศ.2012-2017 โดยวัดคุณภาพการสอบบัญชี จากขนาดสำนักงานสอบบัญชี ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี ระยะเวลาการสอบบัญชี ส่วนการหลบหลีกภาษีใช้ ETR จากการศึกษาพบว่า ขนาดสำนักงานสอบบัญชี ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี มีผลเชิงลบกับการหลบหลีกภาษี และระยะเวลาการสอบบัญชีส่งผลเชิงบวกกับการหลบหลีกภาษี

Salehi et al. (2020) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของผู้สอบบัญชีและการหลบหลีกภาษีของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์สาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน ระยะเวลา 6 ปี ระหว่างปี ค.ศ.2011-2016 ได้มีการตรวจสอบผลกระทบของปัจจัยต่าง ๆ เช่น การหมุนเวียนของผู้สอบบัญชี ความเชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมที่ตรวจสอบ รายงานการตรวจสอบบัญชี และค่าธรรมเนียมสอบบัญชี และศึกษาขนาดบริษัท อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ อายุบริษัท และขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ผลการวิจัยไม่พบว่าการหมุนเวียนของผู้สอบบัญชี ความเชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมที่ตรวจสอบมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พบความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างประเภทของความเห็นของผู้สอบบัญชีในรายงานการตรวจสอบบัญชีและค่าธรรมเนียมสอบบัญชีกับการหลบหลีกภาษี

Wulandari and Sudarma (2022) ศึกษาถึงโครงสร้างความเป็นเจ้าของระหว่างรูปแบบของรัฐบาล ครอบครัวยุโรป ต่างชาติ โครงสร้างเงินทุน ความสามารถทำกำไร ขนาดบริษัทและคุณภาพสอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อการหลีกเลี่ยงภาษี บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ประเทศอินโดนีเซีย ในปี 2017-2019 รวมทั้งหมด 250 ตัวอย่าง จากการศึกษาพบว่าโครงสร้างความเป็นเจ้าของรูปแบบของรัฐบาลและสถาบันส่งผลเชิงบวกต่อการหลีกเลี่ยงภาษี นอกจากนี้โครงสร้างความเป็นเจ้าของรูปแบบของครอบครัวยุโรปและต่างชาติโครงสร้างเงินทุน ความสามารถทำกำไร ขนาดบริษัทและคุณภาพสอบบัญชีไม่มีอิทธิพลต่อการหลีกเลี่ยงภาษี

งานวิจัยในอดีตโดยความสัมพันธ์ของคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษียังไม่สามารถสรุปทิศทางของผลกระทบได้ชัดเจน ในการศึกษาความสัมพันธ์ของคุณภาพการสอบบัญชีกับ

การวางแผนภาษีจะศึกษาถึงปัจจัยที่สามารถวัดคุณภาพของการสอบบัญชีได้ เพื่อความชัดเจนจึงตั้งสมมติฐานในการศึกษา ดังนี้

บริษัทที่ได้รับการตรวจสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ หรือ Big4 ประกอบไปด้วย บริษัท เคพีเอ็มจี ฎมิไชย สอบบัญชี จำกัด (KPMG), บริษัท ดี ลอยท์ ทัซ โธมัทส ไชยยศ สอบบัญชี จำกัด (Deloitte), บริษัท ไพรซ์วอเตอร์เฮาส์ คูเปอร์ส เอพีเอเอส จำกัด (PWC) และบริษัทสำนักงาน อีวาย จำกัด (EY) มีคุณภาพการสอบบัญชีที่สูงกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับการตรวจสอบจาก Big4 ส่งผลให้การวางแผนภาษีของบริษัทที่ได้รับการตรวจสอบบัญชีจาก Big4 ลดลง

สมมติฐานที่ 4 : ประเภทของสำนักงานสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษี

เมื่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาตให้บริการสอบบัญชีในบริษัทเดิม ทำให้มีความรู้ ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญในบริษัทที่ให้บริการสอบบัญชีส่งผลให้คุณภาพสอบบัญชีนั้นสูงขึ้น ทำให้มีการวางแผนภาษีของบริษัทนั้นลดลง

สมมติฐานที่ 5 : ระยะเวลาให้บริการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษี

การหมุนเวียนผู้สอบบัญชีรับอนุญาต หรือการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตคนใหม่จะช่วยลดปัญหาเรื่องความคุ้นเคยที่อาจเกิดขึ้นเนื่องจากปฏิบัติงานตรวจสอบต่อเนื่อง ทำให้ขาดความเป็นอิสระส่งผลต่อคุณภาพของการตรวจสอบและคุณภาพของงบการเงิน ดังนั้นการการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจะทำให้คุณภาพการสอบบัญชีสูงขึ้น

สมมติฐานที่ 6 : การหมุนเวียนสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษี

ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี คำนวณมาจากความเสี่ยงในการตรวจสอบและปริมาณงานของผู้สอบบัญชี ยิ่งค่าตอบแทนมากแสดงว่าผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจะต้องปฏิบัติงานสอบบัญชีมากขึ้น ทำให้การสอบบัญชีมีคุณภาพสูงขึ้นไปด้วย

สมมติฐานที่ 7 : ค่าธรรมเนียมสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษี

จากการศึกษางานวิจัยของ ธัญพร ตันตยวรงค์ (2552) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนภาษีและความสัมพันธ์ระหว่างภาษีกับมูลค่าของกิจการ : หลักฐานเชิงประจักษ์จากประเทศไทย โดยศึกษาปัจจัยโครงสร้างการถือหุ้น ขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน ความสามารถในการทำกำไรและกลุ่มอุตสาหกรรมวัดค่าจาก ETR, TAX/CFO, TAX/ASSET ผู้วิจัยใช้ตัวแปรควบคุมเช่นเดียวกันกับงานวิจัยดังกล่าว

ขนาดบริษัท (Firm Size) ขนาดของบริษัทที่แตกต่างกันส่งผลต่อการวางแผนภาษีเป็นอย่างมาก บริษัทขนาดใหญ่มีการวางแผนภาษีอย่างเป็นระบบและได้ผลประโยชน์ในการวางแผนภาษีมากกว่าบริษัทขนาดเล็ก ดังนั้นบริษัทขนาดใหญ่จะมีลงทุนด้านการวางแผนภาษีเพื่อที่จะประหยัดภาษีให้ได้มากที่สุด และบริษัทขนาดใหญ่ยังถูกควบคุมดูแลจากหน่วยงานต่างๆ จึงทำให้ต้องวางแผนภาษีอย่างระมัดระวัง

โครงสร้างเงินทุน หรือ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (Leverage) การจัดหาแหล่งเงินทุนมีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายทางภาษี หากจัดหาเงินทุนโดยการกู้ยืมมีผลต่อค่าใช้จ่ายทางภาษีทำให้ลดลงคือมีดอกเบี้ยจ่ายของเงินกู้ยืมที่สามารถนำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายได้ในทางบัญชีและทางภาษี แต่หากเลือกที่จะจัดหาเงินทุนจากการออกจำหน่ายหุ้น และต้องจ่ายผลตอบแทนเป็นเงินปันผล ซึ่งเงินปันผลไม่สามารถนำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายได้

ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน (Capital Intensity) การลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตนจะทำให้มีค่าเสื่อมราคาสามารถหักเป็นค่าใช้จ่ายทางบัญชีได้ และตามหลักเกณฑ์ทางภาษีสามารถหักได้เร็วกว่าทางบัญชี ทำให้บริษัทสามารถวางแผนภาษีได้โดยการลงทุนในสินทรัพย์

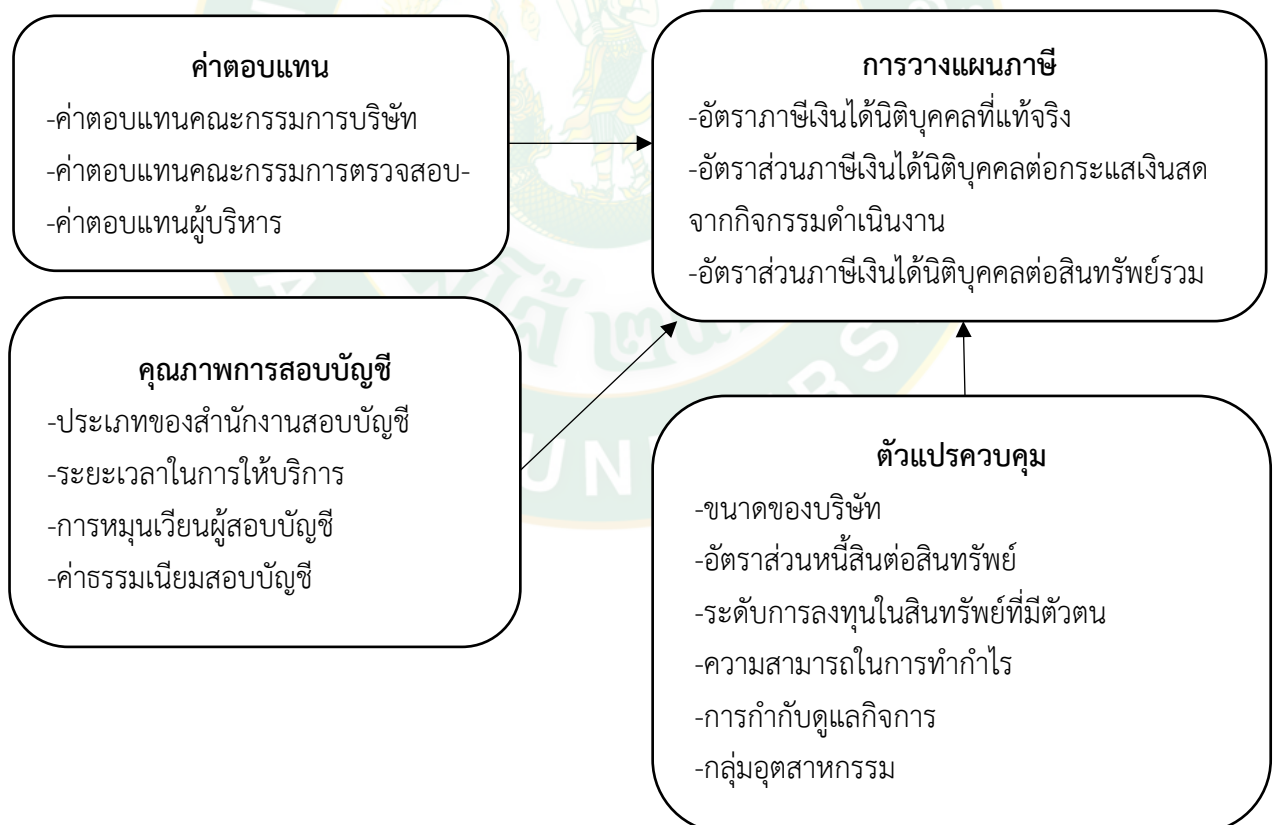
ความสามารถในการทำกำไร (Profitability) บริษัทที่มีอัตรากำไรสูง หรืออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Assets : ROA) สูง อาจทำให้เกิดแรงจูงใจในการวางแผนภาษีเพื่อลดค่าใช้จ่ายทางภาษีที่จะเพิ่มขึ้นตามอัตรากำไร

กลุ่มอุตสาหกรรม (Industry Group) อุตสาหกรรมแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกันทั้งในเรื่องลักษณะการดำเนินธุรกิจ สภาพแวดล้อม ข้อบังคับ กฎเกณฑ์ กฎหมายต่าง ๆ จึงทำให้เกิดการวางแผนภาษีที่ต่างกัน เช่น ธุรกิจบริการจะลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน ธุรกิจการเกษตรอาจได้รับสิทธิการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI)

การวิจัยครั้งนี้ได้เพิ่มตัวแปรควบคุม คือ การกำกับดูแลกิจการที่ดี (CG Score) เนื่องจากการศึกษาพบว่า การกำกับดูแลกิจการที่ดีมีอิทธิพลต่อการวางแผนภาษี รวมทั้งการกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance) เป็นเครื่องมือที่ช่วยลดปัญหาตัวแทน มีวัตถุประสงค์หลัก คือ กำกับควบคุม และดูแล ให้คณะกรรมการและผู้บริหารทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดตอบแทนกลับไปยังผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายอย่างเป็นธรรม จากงานวิจัยของ สัตยา ตันจันทรพงศ์ (2557) และ น้ำทิพย์ ขำตันนงษ์ (2558) หากบริษัทมีการกำกับดูแลกิจการที่ดี จะส่งผลให้การวางแผนภาษีที่ทำให้ทั้งกำไรทางบัญชีและทางภาษีลดลง

กรอบแนวคิดงานวิจัย

จากการทบทวนงานวิจัยถึงปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อ การวางแผนภาษีได้กรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาปี พ.ศ.2556-2560 รวมรอบระยะเวลาบัญชี 5 ปี ได้กำหนดแนวทางการดำเนินวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
4. ตัวแปรในการวิจัย
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษี ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาปี พ.ศ.2556-2560 มีบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จำนวน 766 บริษัท (ข้อมูล ณ วันที่ 12 พฤศจิกายน 2561) ซึ่งไม่รวมบริษัทต่อไปนี้

- 1) บริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน ได้แก่ ธุรกิจธนาคาร การเงิน และ ประกันภัย เนื่องจากมีลักษณะโครงสร้างทางการเงิน โครงสร้างการดำเนินงาน ข้อบังคับ กฎหมายที่ใช้ในการควบคุมการดำเนินงานต่างจากกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การกำกับดูแลมีความแตกต่างจากกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น
- 2) กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และบริษัทที่อยู่ในกลุ่มที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูการดำเนินงาน
- 3) กลุ่มหลักทรัพย์ในตลาดเอ็ม เอ ไอ เพราะว่ามีขนาดกิจการที่แตกต่างจากกลุ่มบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างที่เลือกมีดังนี้

ตารางที่ 3 ตารางแสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี 2561	766	บริษัท
หัก กลุ่มธุรกิจการเงิน	59	บริษัท
กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์	66	บริษัท
กลุ่มหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ	156	บริษัท
บริษัทที่อยู่ในกลุ่มกำลังฟื้นฟูการดำเนินงาน,แก้ไขงบการเงิน	10	บริษัท
บริษัทที่อาจถูกเพิกถอน,ประกาศเพิกถอนหลักทรัพย์	2	บริษัท
กลุ่มตัวอย่าง	473	บริษัท

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมาจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) จากเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและเว็บไซต์ของบริษัท โดยการเก็บข้อมูลรายงานทางการเงินใช้ข้อมูลงบการเงินที่มีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์และมีรอบระยะเวลาบัญชีสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคมของทุกปี ปรากฏว่ามีกลุ่มตัวอย่างที่เลือก 473 บริษัท โดยการศึกษาครั้งนี้ศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556-2560 จึงทำให้มีกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 2,365 ตัวอย่าง

ตารางที่ 4 ตารางแสดงกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	2,365	ตัวอย่าง
หัก กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่รอบระยะเวลาบัญชีสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	105	ตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วน	535	ตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างที่มีการขาดทุนก่อนภาษีภายในปี 2556-2560	800	ตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างที่มีค่าผิดปกติ	61	ตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างคงเหลือ	864	ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ของค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ค่าตอบแทน ประกอบด้วย ค่าตอบแทนคณะกรรมการ ค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบและค่าตอบแทนผู้บริหาร และคุณภาพการสอบบัญชี ประกอบด้วย ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี ระยะเวลาให้บริการสอบบัญชี การหมุนเวียนผู้สอบบัญชีและค่าธรรมเนียมสอบบัญชี โดยจัดเก็บข้อมูลที่มีในรายงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ระหว่างปี 2556-2560 สามารถวัดค่าตัวแปรอิสระได้ดังนี้

1. ค่าตอบแทน ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ค่าตอบแทนที่จ่ายให้แก่ คณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบและผู้บริหาร

1.1 ค่าตอบแทนคณะกรรมการบริษัท (Director Compensation : COMP_BD) วัดค่าจากค่าลอการิทึมธรรมชาติของค่าตอบแทนคณะกรรมการรวมต่อจำนวนคณะกรรมการรวม

1.2 ค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee Compensation : COMP_AC) วัดค่าจากค่าลอการิทึมธรรมชาติของค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบต่อจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ

1.3 ค่าตอบแทนผู้บริหาร (Executive Compensation : COMP_EXE) วัดค่าจากค่าลอการิทึมธรรมชาติของค่าตอบแทนผู้บริหารต่อจำนวนผู้บริหาร

2. คุณภาพการสอบบัญชี ใช้ตัวแปรที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ดังนี้

2.1 ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี (AU_BIG4) วัดค่าจากตัวแปรเทียม (0,1) เมื่อได้รับการตรวจสอบจากสำนักงานสอบบัญชี BIG4 (Ernst & Young, Price Waterhouse Coopers, Deloitte Touche Tohmatsu และ KPMG) มีค่าเป็น 1 หากไม่ใช่ BIG4 มีค่าเป็น 0

2.2 ระยะเวลาในการให้บริการ (Audit Tenure : AU_Tenure) วัดค่าจากจำนวนปีในการให้บริการตรวจสอบของสำนักงานสอบบัญชี

2.3 การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี (Auditor Rotation : AU_Rotate) วัดค่าจากตัวแปรเทียม (0,1) เป็นตัววัดกำหนดค่าเป็น 1 เมื่อบริษัทมีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี ที่เหลือค่าเป็น 0

2.4 ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี (Audit fees : AU_Fees) วัดค่าจากค่าลอการิทึมธรรมชาติของค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีของบริษัทที่แสดงอยู่ในงบการเงิน

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

ตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ การวางแผนภาษี แบ่งเป็น 2 กลุ่ม

1. การวางแผนภาษีที่ทำให้กำไรทางภาษีลดลงแต่ไม่กระทบกับกำไรทางบัญชี (Book-Tax Nonconforming Tax Planning) คือ อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (Effective Tax Rate : ETR) วัดค่าจากค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกำไรทางบัญชีก่อนหักภาษีเงินได้นิติบุคคล

2. การวางแผนภาษีที่ทำให้กำไรทางบัญชีและกำไรทางภาษีลดลง (Book-Tax Conforming Tax Planning) คือ

- อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) วัดค่าจากค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน
- อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) วัดค่าจากค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม

ตัวแปรควบคุม (Control Variables)

ตัวแปรควบคุมที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มี คือ

1. ขนาดของบริษัท (SIZE) วัดค่าจากค่าลอการิทึมธรรมชาติของสินทรัพย์รวม
2. อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (Leverage : LEV) วัดค่าจากสัดส่วนของหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมของกิจการ
3. ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน (Capital Intensity : CAP) วัดค่าจากอัตราส่วนที่ดินอาคารและอุปกรณ์ต่อสินทรัพย์รวม
4. ความสามารถในการทำกำไร (Profitability : ROA) วัดค่าจากจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Asset)
5. การกำกับดูแลกิจการ (CG) วัดค่าจากตัวแปรเทียม (0,1) เป็นตัววัดกำหนดค่าเป็น 1 เมื่อบริษัทได้คะแนนการกำกับดูแลอยู่ในระดับ “ดีเลิศ” ที่เหลือค่าเป็น 0
6. กลุ่มอุตสาหกรรม (INDUS) วัดค่าจากตัวแปรเทียม (0,1) เป็นตัววัดกำหนดค่าเป็น 1 เมื่อบริษัทอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ระบุไว้ ที่เหลือค่าเป็น 0 แบ่งเป็น 7 กลุ่มอุตสาหกรรม กลุ่มเกษตรและ

อุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง กลุ่มทรัพยากร กลุ่มบริการ และกลุ่มเทคโนโลยี

ตารางที่ 5 สรุปตัวแปรและการวัดค่าของตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

ตัวแปร	ชื่อตัวแปร	การวัดมูลค่า
ตัวแปรอิสระ		
ค่าตอบแทนคณะกรรมการ	COMP_BD	ค่าลอการิทึมธรรมชาติของค่าตอบแทนคณะกรรมการรวม/จำนวนคณะกรรมการรวม
ค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบ	COMP_AC	ค่าลอการิทึมธรรมชาติของค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบ/จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ
ค่าตอบแทนผู้บริหาร	COMP_EXE	ค่าลอการิทึมธรรมชาติของค่าตอบแทนผู้บริหาร/จำนวนผู้บริหาร
ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี	AU_BIG4	ตัวแปรเทียม (0,1) เป็นตัววัดกำหนดค่าเป็น 1 เมื่อบริษัทได้รับบริการสอบบัญชีจาก Big4 ที่เหลือค่าเป็น 0
ระยะเวลาให้บริการสอบบัญชี	AU_Tenure	จำนวนปีในการให้บริการตรวจสอบของสำนักงานสอบบัญชี
การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี	AU_Rotate	ตัวแปรเทียม (0,1) เป็นตัววัดกำหนดค่าเป็น 1 เมื่อบริษัทมีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี ที่เหลือค่าเป็น 0
ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี	AU_Fees	ค่าลอการิทึมธรรมชาติของค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีของบริษัทที่แสดงอยู่ในงบการเงิน
ตัวแปรตาม		
อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง	ETR	ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกำไรทางบัญชีก่อนหักภาษีเงินได้นิติบุคคล

ตารางที่ 6 สรุปตัวแปรและการวัดค่าของตัวแปรที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อ กระแสเงินสดจากกิจกรรม ดำเนินงาน	TAX_CFO	ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงิน สดจากกิจกรรมดำเนินงาน
อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อ สินทรัพย์รวม	TAX_ASSET	ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์ รวม
ตัวแปรควบคุม		
ขนาดของบริษัท	SIZE	ค่าลอการิทึมธรรมชาติของสินทรัพย์รวม
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์	LEV	อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์
ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มี ตัวตน	CAP	วัดจากอัตราส่วนที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ต่อสินทรัพย์รวมของกิจการ
ความสามารถในการทำกำไร	ROA	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของ กิจการ
คะแนนการกำกับดูแล	CG	ตัวแปรเทียม (0,1) เป็นตัววัดกำหนดค่าเป็น 1 เมื่อบริษัทได้คะแนนการกำกับดูแลอยู่ใน ระดับ “ดีเลิศ” ที่เหลือค่าเป็น 0
กลุ่มอุตสาหกรรม	INDUS	ตัวแปรเทียม (0,1) เป็นตัววัดกำหนดค่าเป็น 1 เมื่อบริษัทอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ระบุไว้ ที่เหลือค่าเป็น 0 INDUS 1 = เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร INDUS 2 = สินค้าอุปโภคบริโภค INDUS 3 = สินค้าอุตสาหกรรม INDUS 4 = อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง INDUS 5 = ทรัพยากร INDUS 6 = บริการ INDUS 7 = เทคโนโลยี

ตัวแบบในการวิจัย

$$\begin{aligned}
 TP_{i,t} = & \beta_0 + \beta_1 \text{COMP_BD}_{i,t} + \beta_2 \text{COMP_AC}_{i,t} + \beta_3 \text{COMP_EXE}_{i,t} \\
 & + \beta_4 \text{AU_BIG4}_{i,t} + \beta_5 \text{AU_Tenure}_{i,t} + \beta_6 \text{AU_Rotate}_{i,t} + \beta_7 \text{AU_Fees}_{i,t} \\
 & + \beta_8 \text{SIZE}_{i,t} + \beta_9 \text{LEV}_{i,t} + \beta_{10} \text{CAP}_{i,t} + \beta_{11} \text{ROA}_{i,t} + \beta_{12} \text{CG}_{i,t} + \sum_{k=1}^6 \beta_k \text{INDUS}_k + \varepsilon_{i,t}
 \end{aligned}$$

$TP_{i,t}$ = การวางแผนภาษีของบริษัท i ปีที่ t วัดจากค่า ETR TAX/CFO และ TAX/ASSET

$\text{COMP_BD}_{i,t}$ = ค่าลอการิทึมธรรมชาติของค่าตอบแทนคณะกรรมการรวมต่อจำนวนคณะกรรมการรวมของบริษัท i ปีที่ t

$\text{COMP_AC}_{i,t}$ = ค่าลอการิทึมธรรมชาติของค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบต่อจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัท i ปีที่ t

$\text{COMP_EXE}_{i,t}$ = ค่าลอการิทึมธรรมชาติของค่าตอบแทนผู้บริหารต่อจำนวนผู้บริหารของบริษัท i ปีที่ t

$\text{AU_BIG4}_{i,t}$ = ตัวแปรเทียม (0,1) ตามประเภทสำนักงานสอบบัญชีของบริษัท i ปีที่ t

$\text{AU_Tenure}_{i,t}$ = จำนวนปีในการให้บริการตรวจสอบของสำนักงานสอบบัญชีของบริษัท i ปีที่ t

$\text{AU_Rotate}_{i,t}$ = ตัวแปรเทียม (0,1) ตามการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีของบริษัท i ปีที่ t

$\text{AU_Fees}_{i,t}$ = ค่าลอการิทึมธรรมชาติของค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีของบริษัท i ปีที่ t

$\text{SIZE}_{i,t}$ = ค่าลอการิทึมธรรมชาติของสินทรัพย์รวมของบริษัท i ปีที่ t

$\text{LEV}_{i,t}$ = อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ของบริษัท i ปีที่ t

$\text{CAP}_{i,t}$ = อัตราส่วนที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ต่อสินทรัพย์รวมของกิจการของบริษัท i ปีที่ t

$\text{ROA}_{i,t}$ = อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของกิจการของบริษัท i ปีที่ t

$\text{CG}_{i,t}$ = ตัวแปรเทียม (0,1) คะแนนการกำกับดูแลอยู่ในระดับ “ดีเลิศ” ของบริษัท i ปีที่ t

INDUS_k = ตัวแปรเทียม (0,1) ตามกลุ่มอุตสาหกรรม 7 กลุ่ม

$\varepsilon_{i,t}$ = ค่าความคลาดเคลื่อน (Error term)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลมาจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานประจำปี โดยศึกษาความสัมพันธ์ของค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์โดยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) อธิบายภาพรวมของตัวแปรในรูปของค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าน้อยสุด ค่ามากที่สุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวแปรอิสระ ตัวแปรตามและตัวแปรควบคุม

การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation Analysis) เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัว คือ ตัวแปรอิสระ (Independent) กับตัวแปรตาม (Dependent) ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่และสัมพันธ์กันในทิศทางใด

การวิเคราะห์ทางสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) สมการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหลายตัวกับตัวแปรตาม จะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษี โดยมีตัวแปรตาม 3 ตัว ตัวแปรอิสระ 7 ตัว และตัวแปรควบคุม 6 ตัว

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาปี พ.ศ. 2556-2560 ครอบคลุมระยะเวลาบัญชี 5 ปี โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)
2. การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation)
3. การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ส่วนนี้เป็นการนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาที่เก็บรวบรวมข้อมูลบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาปี พ.ศ.2556-2560 โดยได้เหลือกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 864 ตัวอย่าง โดยแบ่งตามกลุ่มอุตสาหกรรมเป็น 7 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร 93 ตัวอย่าง กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค 84 ตัวอย่าง กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม 136 ตัวอย่าง กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง 175 ตัวอย่าง กลุ่มทรัพยากร 67 ตัวอย่าง กลุ่มบริการ 218 ตัวอย่าง และกลุ่มเทคโนโลยี 91 ตัวอย่าง

ตารางที่ 7 แบ่งประเภทของกลุ่มอุตสาหกรรม

ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	93	10.76
กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค	84	9.72
กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม	136	15.74
กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	175	20.25
กลุ่มทรัพยากร	67	7.75
กลุ่มบริการ	218	25.23
กลุ่มเทคโนโลยี	91	10.53
รวม	864	100

โดยตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาการวางแผนภาษี (Tax Planning) ประกอบด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) และตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการวางแผนภาษีในการศึกษาครั้งนี้คือ ค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชี

ตารางที่ 8 ค่าสถิติพรรณนาของการวางแผนภาษี

ตัวแปร	ค่าน้อยสุด	ค่ามากที่สุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ETR	0.000	0.963	0.170	0.105
TAX/CFO	-1.309	0.969	0.122	0.195
TAX/ASSET	0.000	0.131	0.017	0.016

หมายเหตุ : ETR = อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง , TAX/CFO = อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน และ TAX/ASSET = อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม

จากตารางที่ 6 พบว่าค่าสถิติพรรณนาของการวางแผนภาษีที่คำนวณจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) มีค่าน้อยสุด คือน้อยกว่าร้อยละ 0 ของกำไรทางบัญชีก่อนหักภาษีเงินได้นิติบุคคล คือ บริษัท เซ็นทรัลพัฒนา จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย ภาษีเงินได้นิติบุคคลในปี 2558 เท่ากับ 1,539,552.00 บาท และมีกำไรก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล 9,448,250,778.00 บาท อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริงมีค่ามากที่สุดอยู่ที่อัตรา 0.963 หรือร้อยละ 96.30 ของกำไรทางบัญชีก่อนหักภาษีเงินได้นิติบุคคล คือ บริษัท ยูนิเวนเจอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย ภาษีเงินได้นิติบุคคลในปี 2556 เท่ากับ 59,180,000.00 บาท และมีกำไรก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล 61,433,865.00 บาท เนื่องจากบริษัทมีหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีและมีการระงับยอด ทำให้ในปีบริษัทจ่ายค่าภาษีเงินได้นิติบุคคลสูง อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.170 แสดงว่าบริษัทจ่ายค่าภาษีเงินได้นิติบุคคลเฉลี่ยในอัตราร้อยละ 17 ของกำไรทางบัญชีก่อนหักภาษีเงินได้นิติบุคคล ค่าเฉลี่ยนี้ถือว่าต่ำกว่าอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่กฎหมายกำหนด สำหรับค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าอยู่ที่ 0.105 เท่าวิเคราะห์ได้ว่าตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีการกระจายตัวของข้อมูล น้อยหรือมีคะแนนที่กระจุกตัวกันในระดับที่ดีและยอมรับได้

ค่าสถิติพรรณนาของการวางแผนภาษีที่คำนวณจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) มีค่าน้อยสุดอยู่ที่ -1.309 แสดงว่าบริษัทจ่ายค่าภาษีเงินได้นิติบุคคลต่ำสุดในอัตราร้อยละ -130 ของกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน คือ บริษัท มาลีสามพราน จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย ภาษีเงินได้นิติบุคคลในปี 2556 เท่ากับ 81,920,000.00 บาท และกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน -62,584,728.00 บาท เนื่องจากบริษัทแสดงรายการกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานเป็นลบ (กระแสเงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมดำเนินงาน) ในงบกระแสเงินสด และจ่ายค่าใช้จ่ายทางภาษีตามงบกำไรขาดทุนทำให้กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานลดลงไปอีก เนื่องจากกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานถูกใช้ไปในการดำเนินงาน อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานมีค่ามากที่สุดอยู่ที่อัตรา 0.969 หรือร้อยละ 97 ของกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน คือ บริษัท แอ็ดวานซ์อินฟอร์เมชันเทคโนโลยี จำกัด (มหาชน) ภาษีเงินได้นิติบุคคลในปี 2560 เท่ากับ 126,023,000.00 บาท และกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน 129,999,583.00 บาท อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.122 แสดงว่าบริษัทจ่ายค่าภาษีเงินได้นิติบุคคลเฉลี่ยในอัตราร้อยละ 12 ของกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน ค่าเฉลี่ยนี้ถือว่าต่ำกว่าอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่กฎหมายกำหนด สำหรับค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าอยู่ที่ 0.195 เท่าวิเคราะห์ได้ว่าตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีการกระจายตัวของข้อมูลน้อยหรือมีคะแนนที่กระจุกตัวกันในระดับที่ดีและยอมรับได้

ค่าสถิติพรรณนาของการวางแผนภาษีที่คำนวณจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าน้อยสุด คือน้อยกว่าร้อยละ 0 ของสินทรัพย์รวม คือ บริษัท เซ็นทรัลพัฒนา จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย ภาษีเงินได้นิติบุคคลในปี 2558 เท่ากับ 1,539,552.00 บาท และสินทรัพย์รวม 103,044,632,148.00 บาทอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม มีค่ามากที่สุดอยู่ที่อัตรา 0.131 หรือ ร้อยละ 13 ของสินทรัพย์รวม คือ บริษัท บิวตี้คอมมูนิตี้ จำกัด (มหาชน) ภาษีเงินได้นิติบุคคลในปี 2560 เท่ากับ 305,619,656.35บาท และสินทรัพย์รวม 2,335,494,340.61 บาท อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.017 แสดงว่าบริษัทจ่ายค่าภาษีเงินได้นิติบุคคลเฉลี่ยในอัตราร้อยละ 2 ของสินทรัพย์รวม ค่าเฉลี่ยนี้ถือว่าต่ำกว่าอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่กฎหมายกำหนด สำหรับค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าอยู่ที่ 0.016 เท่าวิเคราะห์ได้ว่าตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีการกระจายตัวของข้อมูลน้อยหรือมีคะแนนที่กระจุกตัวกันในระดับที่ดีและยอมรับได้

ตารางที่ 9 ค่าสถิติพรรณนาของค่าตอบแทนคณะกรรมการ ค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบ และค่าตอบแทนผู้บริหาร

ตัวแปร	ค่าน้อยสุด	ค่ามากที่สุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
COMP_BD	4.219	6.886	5.662	0.433
COMP_AC	4.239	7.116	5.551	0.471
COMP_EXE	4.521	7.768	6.593	0.397

หมายเหตุ : COMP_BD = ค่าตอบแทนคณะกรรมการ , COMP_AC = ค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบ และ COMP_EXE = ค่าตอบแทนผู้บริหาร

จากตารางที่ 7 พบว่าค่าสถิติพรรณนาของค่าตอบแทน ค่าตอบแทนคณะกรรมการ มีค่าน้อยสุด 4.219 คือ บริษัท ลัคกี้เท็คซ์ (ไทย) จำกัด (มหาชน) จำนวนเงินเฉลี่ยที่จ่ายให้คณะกรรมการ ในปี 2558 เท่ากับ 16,545.45 บาท ค่ามากที่สุด 6.886 คือ บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย จำนวนเงินเฉลี่ยที่จ่ายให้คณะกรรมการในปี 2556 เท่ากับ 7,695,512.85 บาท และค่าเฉลี่ย 5.662 หรือ 762,907.50 บาท

ค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบ มีค่าน้อยสุด 4.239 คือ บริษัท ดี.ที.ซี. อินดัสตรีส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย จำนวนเงินเฉลี่ยที่จ่ายให้คณะกรรมการตรวจสอบ ในปี 2557 เท่ากับ 17,333.33 บาท ค่ามากที่สุด 7.116 คือ บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน) จำนวนเงินเฉลี่ยที่จ่ายให้คณะกรรมการตรวจสอบ ในปี 2560 เท่ากับ 13,072,702.84 บาท และค่าเฉลี่ย 5.551 หรือ 643,971.91 บาท

ค่าตอบแทนผู้บริหาร มีค่าน้อยสุด 4.521 คือ บริษัท ดี.ที.ซี. อินดัสตรีส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย จำนวนเงินเฉลี่ยที่จ่ายให้ผู้บริหาร ในปี 2556 เท่ากับ 33,200.00 บาท ค่ามากที่สุด 7.768 คือ บริษัท ไมเนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) จำนวนเงินเฉลี่ยที่จ่ายให้ผู้บริหาร ในปี 2556 เท่ากับ 58,632,000.00 บาท และค่าเฉลี่ย 6.593 หรือ 5,731,901.48 บาทจากค่าสถิติจะเห็นได้ว่าค่าตอบแทนผู้บริหารนั้นมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าคณะกรรมการและคณะกรรมการตรวจสอบ

ตารางที่ 10 ค่าสถิติพรรณนาของคุณภาพการสอบบัญชี

ตัวแปร	1 ปี (ตัวอย่าง)	2 ปี (ตัวอย่าง)	3 ปี (ตัวอย่าง)	4 ปี (ตัวอย่าง)	5 ปี (ตัวอย่าง)	มากกว่า 5 ปี (ตัวอย่าง)
AU_Tenure	281	216	158	122	86	1
ร้อยละ	32.52	25.00	18.29	14.12	9.95	0.12

ตัวแปร	ค่าน้อยสุด	ค่ามากที่สุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
AU_Fees	5.447	8.170	6.376	0.407

ตัวแปร	BIG4 (ตัวอย่าง)	ร้อยละ	Non-BIG4 (ตัวอย่าง)	ร้อยละ
AU_BIG4	557	64.50	307	35.50

ตัวแปร	มีการหมุนเวียน (ตัวอย่าง)	ร้อยละ	ไม่มีการหมุนเวียน (ตัวอย่าง)	ร้อยละ
AU_Rotate	43	5	821	95.00

หมายเหตุ : AU_Tenure = ระยะเวลาให้บริการสอบบัญชี, AU_Fees = ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี
AU_BIG4 = ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี , และ AU_Rotate = การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี

จากตารางที่ 8 พบว่า พบว่าค่าสถิติพรรณนาของคุณภาพการสอบบัญชี ระยะเวลาให้บริการสอบบัญชี (AU_Tenure) ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจำนวน 1 ปี 281 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 32.52 ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจำนวน 2 ปี 216 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 25 ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจำนวน 3 ปี 158 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 18.29 ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจำนวน 4 ปี 122 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 14.12 ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจำนวน 5 ปี 86 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 9.95 และ ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจำนวน 6 ปี 1 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 0.12

ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี (AU_Fees) มีค่าน้อยสุด 5.447 คือ บริษัท เทพธานีกรีฑา จำกัด (มหาชน) โดยในปี 2556 ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี จำนวน 280,000.00 บาท ค่ามากที่สุด 8.170 คือ บริษัท อินโดรามา เวนเจอร์ส จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย โดยในปี 2560 ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี

จำนวน 148,000,000.00 บาท และค่าธรรมเนียมสอบบัญชีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.376 หรือ 5,064,534.35 บาท

ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี (AU_BIG4) บริษัทที่ใช้บริการสำนักงานสอบบัญชี BIG4 จำนวน 557 ตัวอย่าง อัตราร้อยละ 64.50 และบริษัทที่ไม่ใช่บริการสำนักงานสอบบัญชี BIG4 จำนวน 307 ตัวอย่าง อัตราร้อยละ 35.50

การหมุนเวียนสอบบัญชี (AU_Rotate) บริษัทที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี จำนวน 43 ตัวอย่างในอัตราร้อยละ 5 และบริษัทที่ไม่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี จำนวน 821 ตัวอย่างในอัตราร้อยละ 95

ตารางที่ 11 ค่าสถิติพรรณนาของตัวแปรควบคุม

ตัวแปร	ค่าน้อยสุด	ค่ามากที่สุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SIZE	18.595	28.434	22.784	1.637
LEV	0.000	5.369	0.416	0.265
CAP	0.002	4.834	0.325	0.297
ROA	-0.079	0.825	0.085	0.067

ตัวแปร	ได้คะแนนดีเลิศ (ตัวอย่าง)	ร้อยละ	ไม่ได้คะแนนดีเลิศ (ตัวอย่าง)	ร้อยละ
CG	149	17.20	715	82.80

หมายเหตุ : SIZE = ขนาดของบริษัท , LEV = อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ , CAP = ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน , ROA = ความสามารถในการทำกำไร และ CG = คะแนนการกำกับดูแล

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติพรรณนาของตัวแปรควบคุม ได้แก่ ขนาดของบริษัท อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน ความสามารถในการทำกำไร และคะแนนการกำกับดูแล

ค่าสถิติพรรณนาของขนาดของบริษัท วัดค่าจากค่าลอการิทึมธรรมชาติของสินทรัพย์รวม มีค่าน้อยสุด 18.595 ค่ามากที่สุด 28.434 และค่าเฉลี่ย 22.784

ค่าสถิติพรรณนาของอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ มีค่าน้อยสุด 0.000 ค่ามากที่สุด 5.369 และค่าเฉลี่ย 0.416

ค่าสถิติพรรณนาของระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน วัดค่าจากอัตราส่วนที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ต่อสินทรัพย์รวม มีค่าน้อยสุด 0.002 ค่ามากที่สุด 4.834 และค่าเฉลี่ย 0.325

ค่าสถิติพรรณนาของความสามารถในการทำกำไร มีค่าน้อยสุด -0.079 ค่ามากที่สุด 0.825 และค่าเฉลี่ย 0.085

และค่าสถิติพรรณนาของคะแนนการกำกับดูแล วัดค่าจากคะแนนการกำกับดูแลจากตัวอย่าง ทั้งหมด 864 ตัวอย่าง อยู่ในระดับ “ดีเลิศ” 149 ตัวอย่าง เป็นร้อยละ 17.20 และไม่ได้อยู่ในระดับ “ดีเลิศ” 715 ตัวอย่าง เป็นร้อยละ 82.80

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation)

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficients) สำหรับค่าตัวแปรอิสระ ตัวแปรตามและตัวแปรควบคุม พบว่าค่าประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation) ของกลุ่มตัวอย่าง 864 ตัวอย่าง พบว่า ค่าสหสัมพันธ์ของค่าตอบแทนคณะกรรมการ (COMP_BD) กับการวางแผนภาษีที่วัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าเท่ากับ -0.065 , -0.030 , -0.085 ตามลำดับ แสดงถึงค่าตอบแทนคณะกรรมการมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีในทิศทางตรงกันข้าม และมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีวัดค่าจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าเมื่อคณะกรรมการมีค่าตอบแทนที่สูง ทำให้เกิดการวางแผนภาษีลดลง

ค่าสหสัมพันธ์ของค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบ (COMP_AC) กับการวางแผนภาษีที่วัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าเท่ากับ -0.005 , -0.015 , -0.024 ตามลำดับ แสดงถึงค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีในทิศทางตรงกันข้าม

ค่าสหสัมพันธ์ของค่าตอบแทนผู้บริหาร (COMP_EXE) กับการวางแผนภาษีที่วัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าเท่ากับ 0.036 , -0.002 , -0.025 ตามลำดับ แสดงถึงค่าตอบแทนผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการ

วางแผนภาษีที่วัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริงทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีที่วัดค่าจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวมในทิศทางตรงกันข้าม

ค่าสหสัมพันธ์ของประเภทของสำนักงานสอบบัญชี (AU_BIG4) กับการวางแผนภาษีที่วัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าเท่ากับ -0.053 , -0.031 , -0.103 ตามลำดับ แสดงถึงประเภทของสำนักงานสอบบัญชีมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีที่วัดค่าจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าบริษัทที่ได้รับการตรวจสอบบัญชีจาก BIG4 มีคุณภาพการสอบบัญชีที่สูง (DeAngelo, 1981) ทำให้การวางแผนภาษีลดลง

ค่าสหสัมพันธ์ของระยะเวลาให้บริการสอบบัญชี (AU_Tenure) กับการวางแผนภาษีที่วัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าเท่ากับ -0.054 , -0.065 , -0.015 ตามลำดับ แสดงว่าความสัมพันธ์ระยะเวลาให้บริการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีมีในทิศทางตรงกันข้าม

ค่าสหสัมพันธ์ของการหมุนเวียนสอบบัญชี (AU_Rotate) กับการวางแผนภาษีที่วัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าเท่ากับ -0.064 , -0.002 , -0.034 ตามลำดับ แสดงว่าความสัมพันธ์ของการหมุนเวียนสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีมีในทิศทางตรงกันข้าม

ค่าสหสัมพันธ์ของค่าธรรมเนียมสอบบัญชี (AU_Fees) กับการวางแผนภาษีที่วัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าเท่ากับ 0.028 , -0.090 , -0.143 ตามลำดับ แสดงถึงค่าธรรมเนียมสอบบัญชีมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีที่วัดค่าจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานและอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าค่าธรรมเนียมสอบ

บัญชีสูงทำให้คุณภาพการสอบบัญชีมีคุณภาพสูงขึ้นด้วย (Hoitash et al., 2007) ทำให้การวางแผนภาษีลดลง

ส่วนตัวแปรควบคุม ขนาดของบริษัท (SIZE) กับการวางแผนภาษีที่วัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าเท่ากับ -0.031 , -0.074 , -0.254 ตามลำดับ แสดงถึงขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการวางแผนภาษีที่วัดค่าจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานและอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (LEV) กับการวางแผนภาษีที่วัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าเท่ากับ 0.041 , -0.146 , -0.109 ตามลำดับ แสดงถึงอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการวางแผนภาษีที่วัดค่าจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานและอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน (CAP) กับการวางแผนภาษีที่วัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าเท่ากับ -0.035 , 0.008 , 0.091 ตามลำดับ แสดงถึงระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการวางแผนภาษีที่วัดค่าจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ความสามารถในการทำกำไร (ROA) กับการวางแผนภาษีที่วัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าเท่ากับ -0.122 , 0.145 , 0.756 ตามลำดับ แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีที่วัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานและอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนั้นคะแนนการกำกับดูแล (CG) กับการวางแผนภาษีที่วัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

(TAX/CFO) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าเท่ากับ -0.088 , -0.075 , -0.137 ตามลำดับ แสดงถึงคะแนนการกำกับดูแลมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีที่วัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานและอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าบริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีทำให้การวางแผนภาษีนี้นั้นลดลง

จากผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในภาพรวม ในตารางที่ 10 อยู่ในระหว่าง 0.00 - 0.756 ค่าสูงสุด 0.756 พบว่าค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระระหว่างอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) กับ ความสามารถในการทำกำไร (ROA) โดยมีความสัมพันธ์กัน ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01 ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่เกิน ± 0.800 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในระดับสูง แต่ไม่ถึงขั้นก่อให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์กันของตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) (Stevens, 2012) ดังนั้น จึงนำตัวแปรอิสระที่กล่าวข้างต้นเข้าสมการถดถอย เพื่อวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ตารางที่ 12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation)

Correlations															
ตัวแปร	COMP_BD	COMP_AC	COMP_EXE	AU_BIG4	AU_Tenure	AU_Rotate	AU_Fees	ETR	TAX/CFO	TAX/ASSET	SIZE	LEV	CAP	ROA	CG5
COMP_BD	1	0.641**	0.524**	0.305**	-0.022	-0.063	0.503**	-0.065	-0.030	-0.085*	0.714**	0.232**	-0.089**	-0.028	0.315**
COMP_AC		1	0.444**	0.345**	0.008	-0.026	0.320**	-0.005	-0.015	-0.024	0.525**	0.253**	-0.148**	0.012	0.174**
COMP_EXE			1	0.381**	-0.047	0.008	0.459**	0.036	-0.002	-0.005	0.603**	0.233**	-0.078*	0.009	0.272**
AU_BIG4				1	0.003	-0.064	0.311**	-0.053	-0.031	-0.103**	0.391**	0.236**	-0.087*	-0.053	0.185**
AU_Tenure					1	-0.239**	-0.074*	-0.054	-0.065	-0.015	-0.055	-0.063	-0.005	-0.000	-0.013
AU_Rotate						1	-0.010	-0.069	-0.002	-0.034	-0.042	-0.004	0.031	0.041	-0.020
AU_Fees							1	0.028	-0.090**	-0.143**	0.724**	0.310**	-0.005	-0.126**	0.317**
ETR								1	0.153**	0.325**	-0.031	0.041	-0.035	-0.122**	-0.088*
TAX/CFO									1	0.249**	-0.074*	-0.146**	0.008	0.145**	-0.075*
TAX/ASSET										1	-0.254**	-0.109**	0.091**	0.756**	-0.137**
SIZE											1	0.335**	-0.115**	-0.214**	0.451**
LEV												1	0.023	-0.188**	0.117**
CAP													1	0.192**	-0.016
ROA														1	-0.032
CG5															1

หมายเหตุ : COMP_BD = ค่าตอบแทนคณะกรรมการ , COMP_AC = ค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบ , COMP_EXE = ค่าตอบแทนผู้บริหาร
AU_BIG4 = ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี , AU_Tenure = ระยะเวลาให้บริการสอบบัญชี , AU_Rotate = การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี , AU_Fees =
ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี , ETR = อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง , TAX/CFO = อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรม
ดำเนินงาน , TAX/ASSET = อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม , SIZE = ขนาดของบริษัท , LEV = อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ , CAP =
ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน , ROA = ความสามารถในการทำกำไร , CG = คะแนนการกำกับดูแล , INDUS1 = กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและ
อุตสาหกรรมอาหาร , INDUS 2 = กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค , INDUS 3 = กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม , INDUS 4 = กลุ่ม
อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง , INDUS 5 = กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร , INDUS 6 = กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ และ **, คอระต๋ับนัยสำคัญ
ทางสถิติ ณ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ

ค่าความคาดเคลื่อนแต่ละค่าเป็นอิสระต่อกัน (Autocorrelation)

การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ กำหนดว่าค่าความคลาดเคลื่อนแต่ละค่าต้องเป็นอิสระกัน โดยใช้เกณฑ์ในการวัดค่า Durbin-Watson ในการทดสอบตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ภายในตัวเองหรือไม่ พิจารณาจากเกณฑ์ในการวัดค่า Durbin-Watson ดังต่อไปนี้

มีค่าอยู่ในช่วง 0 – 1.4 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวก

มีค่าอยู่ในช่วง 1.5 - 2.5 แสดงว่ามีความเป็นอิสระ

มีค่าอยู่ในช่วง 2.6 – 4.0 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันในทิศทางลบ

หากค่า Durbin-Watson มีค่าน้อยกว่า 1.5 และมากกว่า 2.5 แสดงว่าเกิด Autocorrelation หรือตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ภายในตัวอย่าง โดยจากการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 11-13 พบว่าค่า Durbin-Watson มีค่าเท่ากับ 2.045 1.930 และ 2.046 ตามลำดับ อยู่ระหว่าง 1.5 – 2.5 หมายความว่าตัวแปรอิสระที่นำมาใช้ในการทดสอบมีความเป็นอิสระไม่มีความสัมพันธ์ภายในตัวอย่าง

ตารางที่ 13 Model Summary ตัวแปรตาม ETR

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	0.298 ^a	0.089	0.069	0.101	2.045
a. Predictors: (Constant), INDUS6, AU_Rotate, LEV, CAP, CG5, AU_Tenure, INDUS1, ROA, INDUS5, AU_BIG4, INDUS2, COMP_BD, INDUS3, AU_Fees, COMP_EXE, COMP_AC, INDUS4, SIZE					
b. Dependent Variable: ETR					

ตารางที่ 14 Model Summary ตัวแปรตาม TAX_CFO

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	0.266 ^a	0.071	0.051	0.190	1.930
a. Predictors: (Constant), INDUS6, AU_Rotate, LEV, CAP, CG5, AU_Tenure, INDUS1, ROA, INDUS5, AU_BIG4, INDUS2, COMP_BD, INDUS3, AU_Fees, COMP_EXE, COMP_AC, INDUS4, SIZE					
b. Dependent Variable: TAX_CFO					

ตารางที่ 15 Model Summary ตัวแปรตาม TAX_ASSET

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	0.789 ^a	0.623	0.615	0.010	2.046

- a. Predictors: (Constant), INDUS6, AU_Rotate, LEV, CAP, CG5, AU_Tenure, INDUS1, ROA, INDUS5, AU_BIG4, INDUS2, COMP_BD, INDUS3, AU_Fees, COMP_EXE, COMP_AC, INDUS4, SIZE
- b. Dependent Variable: TAX_ASSET

ตัวแปรอิสระแต่ละตัวต้องไม่มีความสัมพันธ์กัน (Multicollinearity)

การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ กำหนดให้ตัวแปรอิสระแต่ละตัวต้องเป็นอิสระต่อกัน จากข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในตารางที่ 10 ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาที่ตัวแปรเกิดความสัมพันธ์กันเอง (Multicollinearity) โดยทดสอบใช้สถิติค่า Tolerance และค่า Variance Inflation Factor (VIF) โดยผลการทดสอบเป็นไปตามตารางที่ 14

ตารางที่ 16 ค่า Tolerance และค่า Variance Inflation Factor (VIF) ของตัวแปรอิสระ และตัวแปรควบคุม

Variables	Collinearity Statistics	
	Tolerance	VIF
COMP_BD	0.367	2.727
COMP_AC	0.506	1.977
COMP_EXE	0.547	1.829
AU_BIG4	0.756	1.322
AU_Tenure	0.929	1.076
AU_Rotate	0.921	1.086
AU_Fees	0.432	2.313
SIZE	0.206	4.583
LEV	0.771	1.297
CAP	0.794	1.259
ROA	0.808	1.238
CG	0.756	1.323
INDUS1	0.520	1.923
INDUS2	0.495	2.020
INDUS3	0.427	2.342
INDUS4	0.409	2.446
INDUS5	0.557	1.796
INDUS6	0.357	2.802

ผลการทดสอบโดยใช้ค่า Tolerance และค่า Variance Inflation Factor (VIF) พบว่าค่า Tolerance ของตัวแปรแต่ละตัวมีค่ามากกว่า 0.2 และค่า Variance Inflation Factor (VIF) ของตัวแปรแต่ละตัวมีค่าไม่เกิน 10 โดยในการศึกษาครั้งนี้พบว่าค่า Tolerance มีค่าต่ำสุด คือ 0.206 และค่า VIF มีค่าสูงสุด คือ 4.583 แสดงถึงตัวแปรอิสระและตัวแปรควบคุมไม่มีความสัมพันธ์กันเอง (Hair, 2009) เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ทุกประการ

การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตารางที่ 17 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษี (ETR)

ตัวแปร	ETR		
	B	Beta	ค่าสถิติ t
(Constant)	0.081		0.966
COMP_BD	-0.031	-0.129	-2.382*
COMP_AC	0.020	0.090	1.941
COMP_EXE	0.034	0.128	2.876**
AU_BIG4	-0.013	-0.061	-1.623
AU_Tenure	-0.005	-0.067	-1.975*
AU_Rotate	-0.043	-0.090	-2.642**
AU_Fees	0.036	0.139	2.779**
SIZE	-0.011	-0.184	-2.544*
LEV	-0.001	-0.001	-0.039
CAP	0.007	0.020	0.537
ROA	-0.207	-0.133	-3.642**
CG	-0.014	-0.052	-1.365
INDUS1	-0.004	-0.013	-0.280
INDUS2	0.017	0.048	1.024
INDUS3	-0.013	-0.047	-0.934
INDUS4	0.043	0.167	3.249**
INDUS5	0.010	0.026	0.602
INDUS6	0.024	0.101	1.829
R Square		0.089	
Adjusted R Square		0.069	
Std. Error of the Estimate		0.100	

หมายเหตุ : COMP_BD = ค่าตอบแทนคณะกรรมการ , COMP_AC = ค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบ , COMP_EXE = ค่าตอบแทนผู้บริหาร AU_BIG4 = ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี , AU_Tenure = ระยะเวลาให้บริการสอบบัญชี, AU_Rotate = การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี , AU_Fees = ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี , ETR = อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง , SIZE = ขนาดของบริษัท , LEV = อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ , CAP = ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน , ROA = ความสามารถในการทำกำไร , CG = คะแนนการกำกับดูแล , INDUS1 = กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร , INDUS 2 = กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค , INDUS 3 = กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม , INDUS 4 = กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง , INDUS 5 = กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร , INDUS 6 = กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ และ **, * คือระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ ในตารางที่ 15 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีวัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) จากการทดสอบพบว่า ค่าตอบแทนคณะกรรมการ (COMP_BD) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ -0.129^* กล่าวคือค่าตอบแทนคณะกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.05 เมื่อวัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง

ผลการทดสอบค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบ (COMP_AC) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.090 พบว่าค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการทดสอบค่าตอบแทนผู้บริหาร (COMP_EXE) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.128^{**} กล่าวคือค่าตอบแทนผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.01

ผลการทดสอบประเภทของสำนักงานสอบบัญชี (AU_BIG4) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ -0.061 กล่าวคือประเภทของสำนักงานสอบบัญชีมีความสัมพันธ์แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการทดสอบระยะเวลาให้บริการสอบบัญชี (AU_Tenure) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ -0.067^* กล่าวคือระยะเวลาให้บริการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.05

ผลการทดสอบการหมุนเวียนสอบบัญชี (AU_Rotate) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ -0.090^{**} กล่าวคือ การหมุนเวียนสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.01

ผลการทดสอบค่าธรรมเนียมสอบบัญชี (AU_Fees) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.139^{**} กล่าวคือ ค่าธรรมเนียมสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.01

ผลการทดสอบตัวแปรควบคุม ขนาดของบริษัท (SIZE) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ -0.184^* กล่าวคือ ขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.05

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (LEV) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ -0.001 กล่าวคืออัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์มีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน (CAP) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.020 กล่าวคือระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน มีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ความสามารถในการทำกำไร (ROA) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ -0.133^{**} กล่าวคือความสามารถในการทำกำไรมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.01

คะแนนการกำกับดูแล (CG) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ -0.052 กล่าวคือคะแนนการกำกับดูแลมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ในส่วนของการทดสอบของกลุ่มอุตสาหกรรม กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (INDUS1) วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ -0.013 กล่าวคือกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร มีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค (INDUS2) วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.048 กล่าวคือ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค มีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม (INDUS3) วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ -0.047 กล่าวคือ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม มีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (INDUS4) วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.167^{**} กล่าวคือ กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.01

กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร (INDUS5) วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.026 กล่าวคือ กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร มีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ (INDUS6) วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.101 กล่าวคือ กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ มีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษี (TAX_CFO)

ตัวแปร	TAX_CFO		
	B	Beta	ค่าสถิติ t
(Constant)	-0.035		-0.225
COMP_BD	-0.008	-0.019	-0.344
COMP_AC	0.011	0.028	0.590
COMP_EXE	0.025	0.050	1.114
AU_BIG4	0.005	0.011	0.301
AU_Tenure	-0.012	-0.084	-2.466*
AU_Rotate	-0.023	-0.025	-0.730
AU_Fees	-0.035	-0.074	-1.461
SIZE	0.008	0.065	0.889
LEV	-0.069	-0.094	-2.491*
CAP	-0.020	-0.030	-0.810
ROA	0.420	0.145	3.919**
CG	-0.029	-0.056	-1.481
INDUS1	0.047	0.075	1.641
INDUS2	0.115	0.175	3.721**
INDUS3	0.080	0.150	2.965**
INDUS4	0.036	0.073	1.414
INDUS5	0.080	0.109	2.461*
INDUS6	0.075	0.166	2.997**
R Square		0.071	
Adjusted R Square		0.051	
Std. Error of the Estimate		0.190	

หมายเหตุ : COMP_BD = ค่าตอบแทนคณะกรรมการ , COMP_AC = ค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบ , COMP_EXE = ค่าตอบแทนผู้บริหาร AU_BIG4 = ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี , AU_Tenure = ระยะเวลาให้บริการสอบบัญชี, AU_Rotate = การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี , AU_Fees = ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี , TAX/CFO = อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจาก

กิจกรรมดำเนินงาน , SIZE = ขนาดของบริษัท , LEV = อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ , CAP = ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน , ROA = ความสามารถในการทำกำไร , CG = คะแนนการกำกับดูแล , INDUS1 = กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร , INDUS 2 = กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค , INDUS 3 = กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม , INDUS 4 = กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง , INDUS 5 = กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร , INDUS 6 = กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ และ **, * คือระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ ในตารางที่ 16 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีที่วัดค่าจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) จากการทดสอบพบว่า ค่าตอบแทนคณะกรรมการ (COMP_BD) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ -0.019 กล่าวคือค่าตอบแทนคณะกรรมการมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการทดสอบค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบ (COMP_AC) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.028 พบว่าค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการทดสอบค่าตอบแทนผู้บริหาร (COMP_EXE) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.050 กล่าวคือค่าตอบแทนผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการทดสอบประเภทของสำนักงานสอบบัญชี (AU_BIG4) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.011 พบว่าประเภทของสำนักงานสอบบัญชีมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการทดสอบระยะเวลาให้บริการสอบบัญชี (AU_Tenure) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) มีค่าสัมประสิทธิ์

ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ -0.084^* กล่าวคือระยะเวลาให้บริการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.05

ผลการทดสอบการหมุนเวียนสอบบัญชี (AU_Rotate) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ -0.025 กล่าวคือการหมุนเวียนสอบบัญชีมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการทดสอบค่าธรรมเนียมสอบบัญชี (AU_Fees) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ -0.074 กล่าวคือค่าธรรมเนียมสอบบัญชีมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการทดสอบตัวแปรควบคุม ขนาดของบริษัท (SIZE) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.065 กล่าวคือ ขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (LEV) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ -0.094^* กล่าวคืออัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.05

ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน (CAP) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ -0.030 กล่าวคือระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน มีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ความสามารถในการทำกำไร (ROA) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.145^{**} กล่าวคือความสามารถในการทำกำไรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.01

คะแนนการกำกับดูแล (CG) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ -0.056 กล่าวคือคะแนนการกำกับดูแลมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ในส่วนของการทดสอบของกลุ่มอุตสาหกรรม กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (INDUS1) วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.075 กล่าวคือกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร มีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค (INDUS2) วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.175** กล่าวคือ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.01

กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม (INDUS3) วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.150** กล่าวคือ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.01

กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (INDUS4) วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.073 กล่าวคือ กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง มีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร (INDUS5) วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.109* กล่าวคือ กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.05

นอกจากนี้กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ (INDUS6) วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับ

มาตรฐานเท่ากับ 0.166** กล่าวคือ กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.01

ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษี (TAX_ASSET)

ตัวแปร	TAX_ASSET		
	B	Beta	ค่าสถิติ t
(Constant)	0.007		0.827
COMP_BD	-0.001	-0.025	-0.712
COMP_AC	0.000	0.011	0.384
COMP_EXE	0.003	0.084	2.944**
AU_BIG4	-0.002	-0.046	-1.895
AU_Tenure	-0.000	-0.033	-1.485
AU_Rotate	-0.006	-0.084	-3.835**
AU_Fees	0.003	0.066	2.058*
SIZE	-0.002	-0.193	-4.155**
LEV	0.004	0.069	2.856**
CAP	-0.004	-0.071	-2.994**
ROA	0.185	0.765	32.542**
CG	-0.003	-0.063	-2.587**
INDUS1	0.003	0.050	1.717
INDUS2	0.004	0.069	2.313*
INDUS3	0.001	0.028	0.881
INDUS4	0.005	0.135	4.099**
INDUS5	0.007	0.113	4.005**
INDUS6	0.005	0.139	3.924**
R Square		0.623	
Adjusted R Square		0.615	
Std. Error of the Estimate		0.010	

หมายเหตุ : COMP_BD = ค่าตอบแทนคณะกรรมการ , COMP_AC = ค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบ , COMP_EXE = ค่าตอบแทนผู้บริหาร AU_BIG4 = ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี ,

AU_Tenure = ระยะเวลาให้บริการสอบบัญชี, AU_Rotate = การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี, AU_Fees = ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี, TAX/ASSET = อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม, SIZE = ขนาดของบริษัท, LEV = อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์, CAP = ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน, ROA = ความสามารถในการทำกำไร, CG = คะแนนการกำกับดูแล, INDUS1 = กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร, INDUS 2 = กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค, INDUS 3 = กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม, INDUS 4 = กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง, INDUS 5 = กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร, INDUS 6 = กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ และ **, * คือระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ ในตารางที่ 17 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) จากการทดสอบพบว่า ค่าตอบแทนคณะกรรมการ (COMP_BD) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ -0.025 กล่าวคือค่าตอบแทนคณะกรรมการมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการทดสอบค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบ (COMP_AC) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.011 พบว่าค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการทดสอบค่าตอบแทนผู้บริหาร (COMP_EXE) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.084** กล่าวคือค่าตอบแทนผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.01

ผลการทดสอบประเภทของสำนักงานสอบบัญชี (AU_BIG4) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ -0.046 พบว่าประเภทของสำนักงานสอบบัญชีมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการทดสอบระยะเวลาให้บริการสอบบัญชี (AU_Tenure) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ -0.033 กล่าวคือระยะเวลาให้บริการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการทดสอบการหมุนเวียนสอบบัญชี (AU_Rotate) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ -0.084** กล่าวคือ การหมุนเวียนสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.01

ผลการทดสอบค่าธรรมเนียมสอบบัญชี (AU_Fees) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.066* กล่าวคือ ค่าธรรมเนียมสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.05

ผลการทดสอบตัวแปรควบคุม ขนาดของบริษัท (SIZE) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ -0.193** กล่าวคือ ขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.01

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (LEV) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.069** กล่าวคือ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.01

ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน (CAP) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ -0.071** ตามลำดับ กล่าวคือระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.01

ความสามารถในการทำกำไร (ROA) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.765**

ตามลำดับ กล่าวคือความสามารถในการทำกำไรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.01

คะแนนการกำกับดูแล (CG) ที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ -0.063^{**} กล่าวคือคะแนนการกำกับดูแลมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับที่ 0.01

ในส่วนของการทดสอบของกลุ่มอุตสาหกรรม กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (INDUS1) วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.050 กล่าวคือกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร มีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค (INDUS2) วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.069^* กล่าวคือ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.05

กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม (INDUS3) วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.028 กล่าวคือ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (INDUS4) วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.135^{**} กล่าวคือ กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.01

กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร (INDUS5) วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.113^{**} กล่าวคือ กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.01

นอกจากนี้กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ (INDUS6) วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานเท่ากับ 0.139** กล่าวคือ กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.01

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) ,อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) ในตารางที่ 15 – 17 สามารถสรุปความสัมพันธ์ของตัวแปรได้ในตารางที่ 18 และสรุปสมมติฐานในตารางที่ 19

ตารางที่ 20 สรุปความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ ตัวแปรตามและตัวแปรควบคุม

ตัวแปร	การวางแผนภาษี		
	ETR	TAX/CFO	TAX/ASSET
ค่าตอบแทนคณะกรรมการ	-		
ค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบ			
ค่าตอบแทนผู้บริหาร	+		+
ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี			
ระยะเวลาให้บริการสอบบัญชี	-	-	
การหมุนเวียนสอบบัญชี	-		-
ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี	+		+
ขนาดของบริษัท	-		-
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์		-	+
ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน			-
ความสามารถในการทำกำไร	-	+	+
คะแนนการกำกับดูแล			-
กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรม			
อาหาร			
กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค		+	+
กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม		+	

ตารางที่ 21 สรุปความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ ตัวแปรตามและตัวแปรควบคุม (ต่อ)

ตัวแปร	การวางแผนภาษี		
	ETR	TAX/CFO	TAX/ASSET
กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และ ก่อสร้าง	+		+
กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร		+	+
กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ		+	+

หมายเหตุ : + = มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ , - = มีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 22 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบ
สมมติฐานที่ 1 : ค่าตอบแทนคณะกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษี	ปฏิเสธสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 2 : ค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษี	ปฏิเสธสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 3 : ค่าตอบแทนผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษี	ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 4 : ประเภทของสำนักงานสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษี	ปฏิเสธสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 5 : ระยะเวลาให้บริการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษี	ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 6 : การหมุนเวียนสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษี	ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 7 : ค่าธรรมเนียมสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษี	ปฏิเสธสมมติฐาน

จากการศึกษาพบว่า การกำกับดูแลกิจการที่ดีมีอิทธิพลต่อการวางแผนภาษี จึงแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามคะแนนกำกับดูแลที่ดี แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ บริษัทที่ได้คะแนนกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ จำนวน 149 ตัวอย่าง และบริษัทที่ไม่ได้คะแนนกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ จำนวน 715 ตัวอย่าง ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีในแต่ละกลุ่ม

ตารางที่ 23 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษี (ETR) ของบริษัทที่ได้คะแนนการกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ

ตัวแปร	ETR		
	B	Beta	ค่าสถิติ t
(Constant)	0.161		0.668
COMP_BD	-0.013	-0.042	-0.326
COMP_AC	0.027	0.111	1.035
COMP_EXE	0.007	0.022	0.210
AU_BIG4	-0.060	-0.175	-2.083*
AU_Tenure	-0.013	-0.143	-1.752
AU_Rotate	-0.054	-0.085	-1.028
AU_Fees	0.030	0.125	0.958
SIZE	-0.012	-0.155	-0.827
LEV	0.090	0.118	1.120
CAP	-0.041	-0.067	-0.644
ROA	-0.377	-0.190	-1.636
INDUS1	0.047	0.110	1.021
INDUS2	-0.008	-0.013	-0.117
INDUS3	0.001	0.003	0.026
INDUS4	0.042	0.149	1.212
INDUS5	0.053	0.158	1.271
INDUS6	0.124	0.280	2.699**
R Square		0.249	
Adjusted R Square		0.151	
Std. Error of the Estimate		0.116	

หมายเหตุ : COMP_BD = ค่าตอบแทนคณะกรรมการ , COMP_AC = ค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบ , COMP_EXE = ค่าตอบแทนผู้บริหาร AU_BIG4 = ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี , AU_Tenure = ระยะเวลาให้บริการสอบบัญชี , AU_Rotate = การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี , AU_Fees = ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี , ETR = อัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริง , SIZE = ขนาดของบริษัท , LEV = อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ , CAP = ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน , ROA = ความสามารถ

ในการทำกำไร , INDUS1 = กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร , INDUS 2 = กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค , INDUS 3 = กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม , INDUS 4 = กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง , INDUS 5 = กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร , INDUS 6 = กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ และ **, * คือระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ

จากตารางที่ 20 กลุ่มบริษัทที่ได้คะแนนกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ การทดสอบความสัมพันธ์ของค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) พบว่าความสัมพันธ์ของค่าตอบแทนกับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พบความสัมพันธ์ของคุณภาพการสอบบัญชี ของประเภทของสำนักงานสอบบัญชี (AU_BIG4) กับการวางแผนภาษีเมื่อวัดจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ -0.175^{**} กล่าวคือประเภทของสำนักงานสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.01 หมายถึงบริษัทที่มีการกำกับดูแลที่ดีและได้รับการตรวจสอบจากสำนักงานสอบบัญชี BIG4 จะทำให้การวางแผนภาษีลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้พบความสัมพันธ์ของกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ (INDUS6) กับการวางแผนภาษีเมื่อวัดจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.280^{**} กล่าวคือกลุ่มอุตสาหกรรมบริการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.01

ตารางที่ 24 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษี (TAX/CFO) ของบริษัทที่ได้คะแนนการกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ

ตัวแปร	TAX/CFO		
	B	Beta	ค่าสถิติ t
(Constant)	-0.168		-0.426
COMP_BD	-0.017	-0.036	-0.261
COMP_AC	-0.024	-0.064	-0.552
COMP_EXE	-0.032	-0.063	-0.552
AU_BIG4	0.025	0.049	0.541
AU_Tenure	-0.010	-0.075	-0.848
AU_Rotate	-0.033	-0.034	-0.380
AU_Fees	-0.030	-0.081	-0.579
SIZE	0.033	0.276	1.366
LEV	-0.004	-0.004	-0.034
CAP	0.125	0.134	1.203
ROA	0.101	0.033	0.267
INDUS1	0.176	0.271	2.331*
INDUS2	0.216	0.241	2.049*
INDUS3	0.059	0.107	0.878
INDUS4	0.053	0.124	0.933
INDUS5	0.087	0.172	1.283
INDUS6	0.109	0.162	1.447
R Square		0.128	
Adjusted R Square		0.015	
Std. Error of the Estimate		0.189	

หมายเหตุ : COMP_BD = ค่าตอบแทนคณะกรรมการ , COMP_AC = ค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบ , COMP_EXE = ค่าตอบแทนผู้บริหาร AU_BIG4 = ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี , AU_Tenure = ระยะเวลาให้บริการสอบบัญชี , AU_Rotate = การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี , AU_Fees = ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี , TAX/CFO = อัตราส่วนภาษีต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน , SIZE = ขนาดของบริษัท , LEV = อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ , CAP = ระดับการ

ลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน , ROA = ความสามารถในการทำกำไร , INDUS1 = กลุ่มอุตสาหกรรม
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร , INDUS 2 = กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค , INDUS 3 =
กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม , INDUS 4 = กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ,
INDUS 5 = กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร , INDUS 6 = กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ และ **, * คือระดับ
นัยสำคัญทางสถิติ ณ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ

จากตารางที่ 21 กลุ่มบริษัทที่ได้คะแนนกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ การทดสอบ
ความสัมพันธ์ของค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดค่าจากอัตราส่วน
ภาษีต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) ผลการทดสอบพบความสัมพันธ์ของ
ค่าตอบแทนกับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พบความสัมพันธ์ของกลุ่มอุตสาหกรรม
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (INDUS1) กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค (INDUS2) กับการ
วางแผนภาษีเมื่อวัดจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน
(TAX/CFO) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.271* และ 0.241* ตามลำดับ กล่าวคือ
กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร และกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค มี
ความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.05

ตารางที่ 25 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษี (TAX/ASSET) ของบริษัทที่ได้คะแนนการกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ

ตัวแปร	TAX/ASSET		
	B	Beta	ค่าสถิติ t
(Constant)	0.027		1.311
COMP_BD	-0.005	-0.155	-1.500
COMP_AC	-0.002	-0.065	-0.753
COMP_EXE	0.001	0.040	0.464
AU_BIG4	-0.005	-0.140	-2.052*
AU_Tenure	-0.001	-0.072	-1.084
AU_Rotate	-0.016	-0.246	-3.696**
AU_Fees	0.001	0.058	0.547
SIZE	-0.001	-0.101	-0.663
LEV	0.021	0.258	3.032**
CAP	-0.003	-0.047	-0.561
ROA	0.178	0.861	9.130**
INDUS1	0.010	0.218	2.4877*
INDUS2	0.011	0.182	2.066*
INDUS3	0.006	0.144	1.578
INDUS4	0.008	0.272	2.726**
INDUS5	0.016	0.453	4.500**
INDUS6	0.015	0.319	3.794**
R Square		0.507	
Adjusted R Square		0.443	
Std. Error of the Estimate		0.010	

หมายเหตุ : COMP_BD = ค่าตอบแทนคณะกรรมการ , COMP_AC = ค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบ , COMP_EXE = ค่าตอบแทนผู้บริหาร AU_BIG4 = ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี , AU_Tenure = ระยะเวลาให้บริการสอบบัญชี , AU_Rotate = การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี , AU_Fees = ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี , TAX/ASSET = อัตราส่วนภาษีต่อสินทรัพย์รวม , SIZE = ขนาดของบริษัท , LEV = อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ , CAP = ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มี

ตัวตน , ROA = ความสามารถในการทำกำไร , INDUS1 = กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร , INDUS 2 = กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค , INDUS 3 = กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม , INDUS 4 = กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง , INDUS 5 = กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร , INDUS 6 = กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ และ **, * คือระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ

จากตารางที่ 22 กลุ่มบริษัทที่ได้คะแนนกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ การทดสอบความสัมพันธ์ของค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดค่าจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) ผลการทดสอบพบความสัมพันธ์ของค่าตอบแทนกับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พบความสัมพันธ์ของคุณภาพการสอบบัญชี ของประเภทของสำนักงานสอบบัญชี (AU_BIG4) กับการวางแผนภาษีเมื่อวัดจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ -0.140^* กล่าวคือ ประเภทของสำนักงานสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.05 และพบความสัมพันธ์ของการหมุนเวียนสอบบัญชี (AU_Rotate) กับการวางแผนภาษีเมื่อวัดจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ -0.246^{**} กล่าวคือ การหมุนเวียนสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.01

ส่วนตัวแปรควบคุมในกลุ่มบริษัทที่ได้คะแนนกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ ผลการทดสอบพบว่าตัวแปรควบคุม ได้แก่ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (LEV) ความสามารถในการทำกำไร (ROA) กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (INDUS1) กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค (INDUS2) กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (INDUS4) กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร (INDUS5) กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ (INDUS6) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษี ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.258^{**} , 0.861^{**} , 0.218^* , 0.182^* , 0.272^{**} , 0.453^{**} และ 0.3149^{**} ตามลำดับ

ตารางที่ 26 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษี (ETR) ของบริษัทไม่ได้คะแนนการกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ

ตัวแปร	ETR		ค่าสถิติ t
	B	Beta	
(Constant)	0.125		1.375
COMP_BD	-0.026	-0.108	-1.852
COMP_AC	0.010	0.046	0.889
COMP_EXE	0.035	0.135	2.796**
AU_BIG4	-0.004	-0.022	-0.517
AU_Tenure	-0.003	-0.040	-1.046
AU_Rotate	-0.038	-0.084	-2.210*
AU_Fees	0.033	0.117	2.234*
SIZE	-0.012	-0.171	-2.409*
LEV	-0.009	-0.026	-0.639
CAP	0.007	0.023	0.560
ROA	-0.142	-0.097	-2.403*
INDUS1	-0.037	-0.106	-1.983
INDUS2	-0.001	-0.002	-0.039
INDUS3	-0.034	-0.127	-2.117*
INDUS4	0.029	0.113	1.890
INDUS5	-0.025	-0.059	-1.239
INDUS6	0.000	0.000	0.003
R Square		0.078	
Adjusted R Square		0.056	
Std. Error of the Estimate		0.096	

หมายเหตุ : COMP_BD = ค่าตอบแทนคณะกรรมการ , COMP_AC = ค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบ , COMP_EXE = ค่าตอบแทนผู้บริหาร AU_BIG4 = ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี , AU_Tenure = ระยะเวลาให้บริการสอบบัญชี , AU_Rotate = การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี , AU_Fees = ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี , ETR = อัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริง , SIZE = ขนาดของบริษัท , LEV = อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ , CAP = ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน , ROA = ความสามารถ

ในการทำการจำไร , INDUS1 = กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร , INDUS 2 = กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค , INDUS 3 = กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม , INDUS 4 = กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง , INDUS 5 = กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร , INDUS 6 = กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ และ **, * คือระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ

จากตารางที่ 23 กลุ่มบริษัทที่ไม่ได้คะแนนกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ การทดสอบความสัมพันธ์ของค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) พบความสัมพันธ์ดังนี้

ค่าตอบแทนผู้บริหาร (COMP_EXE) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.135** กล่าวคือ ค่าตอบแทนผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.01 หมายถึงในบริษัทที่ไม่ได้มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีค่าตอบแทนผู้บริหารมีผลต่อการวางแผนภาษีในทิศทางเดียวกัน หากผู้บริหารมีค่าตอบแทนที่สูงก็จะส่งผลให้การวางแผนภาษีสูงขึ้นไปด้วย

การหมุนเวียนสอบบัญชี (AU_Rotate) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ -0.084* กล่าวคือ การหมุนเวียนสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.05

ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี (AU_Fees) ความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.117* กล่าวคือ ค่าธรรมเนียมสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.05

สำหรับตัวแปรควบคุมในกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้คะแนนกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ ผลการทดสอบพบว่าตัวแปรควบคุม ขนาดของบริษัท (SIZE) ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน (CAP) กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม (INDUS3) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ -0.171*, -0.097* และ -0.127* กล่าวคือขนาดของบริษัท ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตนและ

กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.05

ตารางที่ 27 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษี (TAX/CFO) ของบริษัทไม่ได้คะแนนการกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ

ตัวแปร	TAX/CFO		
	B	Beta	ค่าสถิติ t
(Constant)	0.175		0.988
COMP_BD	-0.004	-0.007	-0.128
COMP_AC	0.016	0.037	0.713
COMP_EXE	0.033	0.064	1.340
AU_BIG4	0.013	0.032	0.756
AU_Tenure	-0.013	-0.086	-2.278*
AU_Rotate	-0.021	-0.024	-0.627
AU_Fees	-0.059	-0.107	-2.054*
SIZE	0.001	0.011	0.150
LEV	-0.078	-0.112	-2.735**
CAP	-0.028	-0.046	-1.132
ROA	0.526	0.183	4.551**
INDUS1	-0.005	-0.008	-0.152
INDUS2	0.077	0.122	2.238*
INDUS3	0.038	0.072	1.214
INDUS4	0.020	0.040	0.667
INDUS5	0.046	0.055	1.163
INDUS6	0.046	0.106	1.614
R Square		0.086	
Adjusted R Square		0.064	
Std. Error of the Estimate		0.189	

หมายเหตุ : COMP_BD = ค่าตอบแทนคณะกรรมการ , COMP_AC = ค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบ , COMP_EXE = ค่าตอบแทนผู้บริหาร AU_BIG4 = ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี ,

AU_Tenure = ระยะเวลาให้บริการสอบบัญชี , AU_Rotate = การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี , AU_Fees = ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี , TAX/CFO = อัตราส่วนภาษีต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน , SIZE = ขนาดของบริษัท , LEV = อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ , CAP = ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน , ROA = ความสามารถในการทำกำไร , INDUS1 = กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร , INDUS 2 = กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค , INDUS 3 = กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม , INDUS 4 = กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง , INDUS 5 = กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร , INDUS 6 = กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ และ **, * คือระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ

จากตารางที่ 24 กลุ่มบริษัทที่ไม่ได้คะแนนกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ ผลการทดสอบพบความสัมพันธ์ของค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) โดยมีความสัมพันธ์ดังนี้

ระยะเวลาให้บริการสอบบัญชี (AU_Tenure) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ -0.086^* กล่าวคือ ระยะเวลาให้บริการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.05

ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี (AU_Fees) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษี เมื่อวัดจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) มีค่าเท่ากับ -0.107^* กล่าวคือ ค่าธรรมเนียมสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.05

สำหรับตัวแปรควบคุมในกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้คะแนนกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ ผลการทดสอบพบว่าตัวแปรควบคุม อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (LEV) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษี เมื่อวัดจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) มีค่าเท่ากับ -0.112^{**} อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.01

ความสามารถในการทำกำไร (ROA) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.183^{**} อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.01

สำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมพบความสัมพันธ์เชิงบวกของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค (INDUS2) กับการวางแผนภาษี ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.122* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.05

ตารางที่ 28 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษี (TAX/ASSET) ของบริษัทไม่ได้คะแนนการกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ

ตัวแปร	TAX/ASSET		
	B	Beta	ค่าสถิติ t
(Constant)	0.013		1.415
COMP_BD	0.000	0.008	0.238
COMP_AC	0.000	0.006	0.177
COMP_EXE	0.003	0.079	2.692**
AU_BIG4	-0.001	-0.016	-0.629
AU_Tenure	-0.000	-0.022	-0.940
AU_Rotate	-0.004	-0.054	-2.322*
AU_Fees	0.002	0.036	1.134
SIZE	-0.002	-0.182	-4.226**
LEV	0.003	0.049	1.990*
CAP	-0.004	-0.077	-3.138**
ROA	0.196	0.797	32.514**
INDUS1	-0.001	-0.024	-0.752
INDUS2	0.001	0.013	0.404
INDUS3	-0.003	-0.058	-1.612
INDUS4	0.003	0.073	2.024*
INDUS5	0.002	0.023	0.794
INDUS6	0.002	0.053	1.325
R Square		0.661	
Adjusted R Square		0.653	
Std. Error of the Estimate		0.010	

หมายเหตุ : COMP_BD = ค่าตอบแทนคณะกรรมการ , COMP_AC = ค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบ , COMP_EXE = ค่าตอบแทนผู้บริหาร AU_BIG4 = ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี , AU_Tenure = ระยะเวลาให้บริการสอบบัญชี , AU_Rotate = การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี , AU_Fees = ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี , TAX/ASSET = อัตราส่วนภาษีต่อสินทรัพย์รวม , SIZE = ขนาดของบริษัท , LEV = อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ , CAP = ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน , ROA = ความสามารถในการทำกำไร , INDUS1 = กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร , INDUS 2 = กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค , INDUS 3 = กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม , INDUS 4 = กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง , INDUS 5 = กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร , INDUS 6 = กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ และ **, * คือระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ

จากตารางที่ 25 กลุ่มบริษัทที่ไม่ได้คะแนนกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ ผลการทดสอบพบความสัมพันธ์ของค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) โดยมีความสัมพันธ์ดังนี้

ค่าตอบแทนผู้บริหาร (COMP_EXE) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.079** กล่าวคือ ค่าตอบแทนผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.01

การหมุนเวียนสอบบัญชี (AU_Rotate) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ -0.054* กล่าวคือ การหมุนเวียนสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.01

สำหรับตัวแปรควบคุมในกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้คะแนนกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ ผลการทดสอบพบว่าตัวแปรควบคุม ขนาดของบริษัท (SIZE) และระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน (CAP) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ -0.182** และ -0.077** กล่าวคือขนาดของบริษัทและระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (LEV) ความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.049 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.05

ความสามารถในการทำกำไร (ROA) ความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.797** ตามลำดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.01

สำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมพบความสัมพันธ์เชิงบวกของกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (INDUS4)กับการวางแผนภาษี ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.073* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.05

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีที่วัดค่าการวางแผนภาษีจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) ,อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามคะแนนกำกับดูแลที่ดี แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ บริษัทที่ได้คะแนนกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ ในตารางที่ 20 – 25 สามารถสรุปความสัมพันธ์ของตัวแปรได้ในตารางที่ 26

ตารางที่ 29 สรุปความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ ตัวแปรตามและตัวแปรควบคุม เมื่อแบ่งตาม
คะแนนกำกับดูแลที่ดี

ตัวแปร	การวางแผนภาษี บริษัทที่ได้คะแนนการกำกับดูแลอยู่ ในระดับดีเลิศ			การวางแผนภาษี บริษัทที่ไม่ได้คะแนนการกำกับดูแล อยู่ในระดับดีเลิศ		
	ETR	TAX/CFO	TAX/ASSET	ETR	TAX/CFO	TAX/ASSET
	ค่าตอบแทนคณะกรรมการ					
ค่าตอบแทนคณะกรรมการ ตรวจสอบ						
ค่าตอบแทนผู้บริหาร				+		+
ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี	-		-			
ระยะเวลาให้บริการสอบบัญชี				-		
การหมุนเวียนสอบบัญชี				-		-
ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี				+	-	
ขนาดของบริษัท				-		-
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์			+	-		+
ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มี ตัวตน						-
ความสามารถในการทำกำไร			+	-	+	+
กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร		+	+			
กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภค บริโภค		+	+		+	
กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม				-		
กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง			+			+
กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร			+			
กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ	+		+			

หมายเหตุ : + = มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ , - = มีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

สรุปผล

งานวิจัยเรื่อง ค่าตอบแทน คุณภาพการสอบบัญชี และการวางแผนภาษี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูล ระหว่างปี พ.ศ.2556-2560 โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเป็นระยะเวลา 5 ปี มีกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 864 ตัวอย่าง จากการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบความสัมพันธ์ของค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีที่วัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) กับตัวแปรอิสระและตัวแปรควบคุม ดังนี้

ค่าตอบแทน ได้แก่ ค่าตอบแทนคณะกรรมการ ค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบ และค่าตอบแทนผู้บริหาร ค่าตอบแทนคณะกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และค่าตอบแทนผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คุณภาพการสอบบัญชี ได้แก่ ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี ระยะเวลาให้บริการสอบบัญชี การหมุนเวียนสอบบัญชี และค่าธรรมเนียมสอบบัญชี ประเภทของสำนักงานสอบบัญชีมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ระยะเวลาให้บริการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การหมุนเวียนสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และค่าธรรมเนียมสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีเมื่อ

(TAX/CFO) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และกลุ่มอุตสาหกรรมบริการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดค่าจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในส่วนกลุ่มบริษัทที่ได้คะแนนกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ จำนวน 149 ตัวอย่าง จากการทดสอบความสัมพันธ์พบว่า ประเภทของสำนักงานสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การหมุนเวียนสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดค่าจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดค่าจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความสามารถในการทำกำไรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดค่าจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดค่าจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดค่าจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดค่าจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และกลุ่มอุตสาหกรรมบริการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดค่าจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนั้นในกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้คะแนนกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ จำนวน 715 ตัวอย่าง จากการทดสอบความสัมพันธ์พบว่า ค่าตอบแทนผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษี เมื่อวัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระยะเวลาให้บริการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดค่าจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การหมุนเวียนสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าธรรมเนียมสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษี เมื่อวัดจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษี เมื่อวัดจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดค่าจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความสามารถในการทำกำไร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษี เมื่อวัดจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดค่าจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และกลุ่ม

อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีเมื่อวัดค่าจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาความสัมพันธ์ของค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในระหว่างปี พ.ศ.2556-2560 จำนวน 864 ตัวอย่าง ซึ่งไม่รวมบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ และกลุ่มหลักทรัพย์ในตลาดเอ็ม เอ ไอ จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีทางสถิติเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีสามารถนำมาสรุปผลได้ดังนี้

ค่าตอบแทนผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าค่าตอบแทนที่บริษัทจ่ายให้แก่ผู้บริหาร สามารถจูงใจให้มีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ค่าตอบแทนผู้บริหารส่งผลต่อการวางแผนภาษีตามทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) และทฤษฎีการบัญชีเชิงบวก (Positive Accounting Theory) ที่ผู้บริหาร (ตัวแทน) จะใช้การกำหนดนโยบายทางบัญชีสร้างประโยชน์ให้ตนเอง เพราะค่าตอบแทนผู้บริหารขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงาน ผู้บริหารจะวางแผนภาษีโดยพยายามลดกำไรทางภาษีเพื่อให้เสียภาษีน้อยลง ทำให้ค่าใช้จ่ายทางภาษีลดลง ส่งผลให้ผู้ถือหุ้นมีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานจากการดำเนินงานของผู้บริหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ Rego and Wilson (2008) และ Desai and Dharmapala (2006) เมื่อผู้บริหารมีค่าตอบแทนที่เพิ่มขึ้นก็จะเป็นแรงจูงใจให้หลีกเลี่ยงภาษีมากขึ้นด้วย

ค่าธรรมเนียมสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hakim and Omri (2015) แสดงว่าหากมีค่าธรรมเนียมสอบบัญชีมากขึ้น จะส่งผลให้มีคุณภาพการสอบบัญชีเพิ่มขึ้นและมีการวางแผนภาษีอย่างเป็นระบบเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ค่าตอบแทนคณะกรรมการ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mulyadi and Anwar (2015) การจ่ายผลตอบแทนที่เหมาะสมทำให้มีการวางแผนภาษีลดลง

นอกจากนี้พบความสัมพันธ์เชิงลบของระยะเวลาให้บริการสอบบัญชีและการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี ระยะเวลาให้บริการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในการตรวจสอบส่งผลต่อการวางแผนภาษี

เนื่องจากหาก ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้ตรวจสอบเป็นระยะเวลานาน จะทำให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีความรู้ ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญในบริษัทที่ตรวจสอบจะทำให้คุณภาพการตรวจสอบบัญชีเพิ่มขึ้นการวางแผนภาษีจะลดลง (Kanagaretnam et al.,2016; Suyono,2018) ส่วนการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีกับการวางแผนภาษีสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kanagaretnam et al. (2016) และ Suyono (2018) แสดงว่าเมื่อมีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีจะลดปัญหาเรื่องความคุ้นเคย ความสัมพันธ์ใกล้ชิดที่อาจเกิดขึ้นกับลูกค้าสอบบัญชี กรรมการ ผู้บริหาร หรือพนักงานของบริษัท ลูกค้าส่งผลให้การปฏิบัติงานตรวจสอบขาดความเป็นอิสระ ทำให้มีการวางแผนภาษีลดลง

นอกจากนั้นพบความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญของค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบสอดคล้องกับงานวิจัย Kurnia et al. (2019) และ Ardillah and Prasetyo (2021) เนื่องจากคณะกรรมการตรวจสอบส่วนมากเป็นกรรมการอิสระ และกรรมการอิสระอาจไม่มีผลกระทบกับการหลีกเลี่ยงภาษี

เมื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นบริษัทที่ได้คะแนนกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ และบริษัทที่ไม่ได้คะแนนกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศ พบว่าบริษัทที่ได้คะแนนกำกับดูแลอยู่ในระดับดีเลิศประเภทของสำนักงานสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหมายถึงบริษัทที่มีการกำกับดูแลที่ดีและได้รับการตรวจสอบจากสำนักงานสอบบัญชี BIG4 จะทำให้การวางแผนภาษีลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มบริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีนั้นจะส่งผลให้วางแผนภาษีลดลง สอดคล้องกับงานวิจัยของสัตยา ตันจันทร์พงศ์ (2557) และน้ำทิพย์ ขำตันวงษ์ (2558) และคุณภาพการสอบบัญชีที่ดีนั้นจะช่วยลดวางแผนภาษี

ในส่วนของตัวแปรควบคุม ขนาดของบริษัท มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ Hakim and Omri (2015) บริษัทขนาดเล็กจะมีการวางแผนภาษีมากกว่าเนื่องจากไม่ถูกควบคุมดูแลจากหน่วยงานต่างๆเท่ากับบริษัทขนาดใหญ่

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อวัดค่าจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) และมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อวัดค่าจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) เนื่องจากการจัดหาโครงสร้างเงินทุนมีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายทางภาษี ทั้งจากการใช้ทุนภายในและภายนอก

ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Gupta และ Newberry (1997) บริษัทที่มีระดับการลงทุนในสินทรัพย์สูงจะมีการวางแผนภาษีลดลง

อีกทั้งความสามารถในการทำกำไร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อวัดค่าจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) และอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) และมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อวัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR)

ข้อจำกัดของงานวิจัย

งานวิจัยนี้เก็บรวบรวมข้อมูลมาจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) จากเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและเว็บไซต์ของบริษัท โดยการเก็บข้อมูลรายงานทางการเงินใช้ข้อมูลงบการเงินที่มีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์และมีรอบระยะเวลาบัญชีสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคมของทุกปี ดังนั้นจึงมีข้อจำกัดด้านความครบถ้วนของข้อมูลที่เปิดเผยในรายงานประจำปี และข้อจำกัดด้านการเปิดเผยข้อมูลค่าตอบแทนและการสอบบัญชี ทำผลของงานวิจัยยังไม่สามารถครอบคลุมถึงบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทั้งหมดได้

ข้อเสนอแนะในครั้งถัดไป

งานวิจัยนี้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนและคุณภาพการสอบบัญชีกับการวางแผนภาษีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทำให้หน่วยงานกำกับดูแลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายส่งเสริมให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี และนักลงทุนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตัดสินใจการลงทุนหรือกำหนดนโยบายเกี่ยวกับโครงสร้างค่าตอบแทน ดังนั้นงานวิจัยในอนาคตควรศึกษาเพิ่มเติม

1. การศึกษาค้างนี้เป็นการศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจทำการศึกษาในตลาด เอ็ม เอ ไอ

2. การวัดคุณภาพการสอบบัญชี มีปัจจัยอื่นที่สามารถวัดคุณภาพของการสอบบัญชี เช่น ปริมาณงานสอบบัญชี ประเภทการแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมต่าง ๆ

บรรณานุกรม

- Ahmed, M. I. & Che-Ahmad, A. 2016. Effects of corporate governance characteristics on audit report lags. **International Journal of Economics and Financial Issues**, 6(7S), 159-164.
- Amalia, F. A., Sutrisno, S. & Baridwan, Z. 2019. Audit Quality: Does Time Pressure Influence Independence and Audit Procedure Compliance of Auditor? **Journal of Accounting and Investment**, 20(1), 130-144.
- Ardillah, K. & Prasetyo, A. 2021. Executive Compensation, Executive Character, Audit Committee, and Audit Quality on Tax Avoidance. **Akuntabilitas**, 14(2), 169-186.
- Bedard, J. C. & Johnstone, K. M. 2004. Earnings manipulation risk, corporate governance risk, and auditors' planning and pricing decisions. **The Accounting Review**, 79(2), 277-304.
- Chen, C. Y., Lin, C. J. & Lin, Y. C. 2008. Audit partner tenure, audit firm tenure, and discretionary accruals: Does long auditor tenure impair earnings quality? **Contemporary accounting research**, 25(2), 415-445.
- DeAngelo, L. E. 1981. Auditor size and audit quality. **Journal of accounting and economics**, 3(3), 183-199.
- Deis Jr, D. R. & Giroux, G. 1996. The effect of auditor changes on audit fees, audit hours, and audit quality. **Journal of Accounting and Public policy**, 15(1), 55-76.
- Desai, M. A. & Dharmapala, D. 2006. Corporate tax avoidance and high-powered incentives. **Journal of Financial Economics**, 79(1), 145-179.
- Feng, N. C. 2020. Individual auditor characteristics and audit quality: evidence from nonprofits in the US. **Journal of Public Budgeting, Accounting & Financial Management**, 32(4), 551-575.
- Firth, M., Rui, O. M. & Wu, X. 2012. How do various forms of auditor rotation affect audit quality? Evidence from China. **The International Journal of Accounting**, 47(1), 109-138.
- Hair, J. F. 2009. **Multivariate data analysis**.

- Hakim, I. H. & Omri, M. A. B. 2015. Auditor quality and tax management: evidence from Tunisian companies. **International Journal of Managerial and Financial Accounting**, 7(2), 151-171.
- Halioui, K., Neifar, S. & Abdelaziz, F. B. 2016. Corporate governance, CEO compensation and tax aggressiveness. **Review of Accounting and Finance**.
- Hoitash, R., Markelevich, A. & Barragato, C. A. 2007. Auditor fees and audit quality. **Managerial Auditing Journal**.
- Huang, W., Ying, T. & Shen, Y. 2018. Executive cash compensation and tax aggressiveness of Chinese firms. **Review of Quantitative Finance and Accounting**, 51(4), 1151-1180.
- Jensen, M. C., and William H. Meckling,. 1976. Theory of the firm: Managerial behavior, agency costs and ownership structure. **Journal of financial economics**, 3(4), 305-360.
- Jihene, F. & Moez, D. 2019. The moderating effect of audit quality on CEO compensation and tax avoidance: Evidence from Tunisian context. **International Journal of Economics and Financial Issues**, 9(1), 131.
- Kanagaretnam, K., Lee, J., Lim, C. Y. & Lobo, G. J. 2016. Relation between auditor quality and tax aggressiveness: Implications of cross-country institutional differences. **Auditing: A Journal of Practice & Theory**, 35(4), 105-135.
- Kurnia, K., Pratomo, D. & Handoko, T. 2019. The Effect of CEO Compensation, Independen Director and Audit Quality on Tax Aggressiveness. **ACCRUALS (Accounting Research Journal of Sutaatmadja)**, 3(1), 62-72.
- Lestari, N. & Nedyia, S. 2019. **The effect of audit quality on tax avoidance**. Atlantis Press.
- McColgan, P. 2001. Agency theory and corporate governance: a review of the literature from a UK perspective. **Department of Accounting and Finance Working Paper**, 6(0203).
- Menon, K. & Williams, D. D. 2004. Former audit partners and abnormal accruals. **The Accounting Review**, 79(4), 1095-1118.
- Mulyadi, M. S. & Anwar, Y. 2015. Corporate governance, earnings management and tax management. **Procedia-Social and Behavioral Sciences**, 177(363-366).

- Puspaningsih, A. & Syarif, A. D. 2021. The Effects of Audit Committee, Audit Tenure, Public Accounting Firm Reputation, and Audit Fee on Audit Quality. **Review of Integrative Business and Economics Research**, 10(278-289).
- Rahmina, L. Y. & Agoes, S. 2014. Influence of auditor independence, audit tenure, and audit fee on audit quality of members of capital market accountant forum in Indonesia. **Procedia-Social and Behavioral Sciences**, 164(324-331).
- Rego and Wilson. 2008. **Executive Compensation, Tax Reporting Aggressiveness, and Future Firm Performance**. University of Iowa.
- Salehi, M., Tarighi, H. & Shahri, T. A. 2020. The effect of auditor characteristics on tax avoidance of Iranian companies. **Journal of Asian Business and Economic Studies**.
- Senjaya, M. & Firnanti, F. 2017. Auditor Characteristics, Audit Tenure, Audit Fee and Audit Quality. **Global Journal of Business and Social Science Review (GJBSSR)**, 5(3), 94-99.
- Shilo Lifschutz, Arie Jacobi & Feldshtein, S. 2010. Corporate governance characteristics and external audit fees: A Study of large public companies in Israel. **International Journal of Business and Management**, 5(3), 109-116.
- Sirois, L.-P. & Simunic, D. A. 2011. Auditor size and audit quality revisited: The importance of audit technology. **Available at SSRN** 1694613.
- Stevens, J. P. 2012. **Applied multivariate statistics for the social sciences**. Routledge.
- Suyono, E. 2018. External Auditors' Quality, Leverage, and Tax Aggressiveness: Empirical Evidence From The Indonesian Stock Exchange. **Media Ekonomi dan Manajemen**, 33(2).
- Watkins, A. L., Hillison, W. & Morecroft, S. E. 2004. Audit quality: A synthesis of theory and empirical evidence. **Journal of accounting literature**, 23(153).
- Watts, R. L. & Zimmerman, J. L. 1978. Towards a positive theory of the determination of accounting standards. **Accounting review**, 112-134.
- Wulandari, P. & Sudarma, M. 2022. **The Influence of Ownership Structure, Leverage, Profitability, Company Size, and Audit Quality on Tax Avoidance in Indonesia**. Atlantis Press.

Zelly Denofriza, S., Suhairi, D., Ak, C., Nini Syofriyeni, S. & Padang, W. S. The Effect of Fee Audit and Audit Tenure on the Quality of Audits with Asymmetry Information as Intervening Variables.

Zimmerman, J. L. 1983. Taxes and firm size. *Journal of accounting and economics*, 5(119-149).

กาญจนา สุขศาลา และ อัจฉรา ชนากลาง. 2019. ความสัมพันธ์ระหว่างความเชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมที่ตรวจสอบและคุณภาพงานสอบบัญชีของกลุ่มอุตสาหกรรมซับซ้อนและไม่ซับซ้อน: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 3(2), 37-54.

จารุมนต์ ศรีสันต์. 2550. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่าวิชาชีพกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ธัญพร ตันตวยรวงศ์. 2552. การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนภาษีและความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนภาษีกับมูลค่าของกิจการ: หลักฐานเชิงประจักษ์จากประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

น้ำทิพย์ ขำต้นวงษ์. 2558. ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับการวางแผนภาษีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ประภัสสร สมอออน. 2559. ความเป็นอิสระในการสอบบัญชี : คุณภาพในการสอบบัญชี. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 6(2), 7-12.

วรกมล ปิ่นทอง & สุภา ทองคง. 2022. อิทธิพลของความเชี่ยวชาญและความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชีที่มีผล ต่อความสำเร็จในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. วารสารวิจัยและนวัตกรรมการอาชีวศึกษา, 6(1), 94-103.

วันสิริ ประเสริฐทรัพย์. 2554. การกำกับดูแลกิจการ การเลือกผู้สอบบัญชี และมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีผลประเมินการกำกับดูแลกิจการระดับดีเลิศ. วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร, 18(1), 140-163.

ศรัญญา บุญขวัญ. 2560. ผลกระทบของความพยายามในการสอบบัญชีและความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชีที่มีต่อผลลัพธ์ในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ใน ประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สมศักดิ์ จินตวัฒน์กุล. 2554. คุณภาพการสอบบัญชี. วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร, 4(2), 69-75.

สมศักดิ์ ประถมศรีเมฆ, กรวิภา เทียนภาสกร, จัญจลา ศิวะมาศ และขวัญนุช เจริญวัฒนวิญญู. 2559. ปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง กรณีศึกษาจากตลาดหลักทรัพย์แห่ง

- ประเทศไทย. วารสารการจัดการธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา 5(1), 101-111.
- สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย. 2549. รายงานการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียน [Online]. Available <http://www.thai-iod.com/th/publications-detail.asp?id=58>.
- สัตยา ตันจันทร์พงศ์. 2557. อิทธิพลของการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อการวางแผนภาษีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารวิชาชีพบัญชี, 10(28), 5-18.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. 2560. หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี [Online]. Available www.cgthailand.org/microsite/documents/CGCode.pdf.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวพิชญากร สามะบุตร
เกิดเมื่อ	11 กันยายน 2536
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2559 บัณฑิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
ประวัติการทำงาน	พ.ศ.2560 - 2564 บริษัท พี.เอ็ม.แมพ จำกัด พ.ศ.2564 - 2565 นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ พ.ศ.2565 - ปัจจุบัน นักวิชาการเงินและบัญชีปฏิบัติการ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

